

Sammanträdesprotokoll för miljö- och byggnadsnämnden

Tid

15 december 2022 kl 8.00-12.00

Plats

Enebacken, Hammarglo

Paragrafer

§§ 159-176

Beslutande

Ann Petersson (C)
Michael Erenius (C)
Anna Isaksson (C)
Suzanne Gustafsson (M)
Lars Johansson (S)
Roland Pettersson (S)
Sven-Erik Svensson (SD)
Kerstin Strand (C), tjug ersättare
Peter Dahlberg (S), tjug ersättare

Övriga närvarande

Erling Petersson (C), ej tjug ersättare
Oskar Eliasson (C), ej tjug ersättare
Anders Pettersson (KD), ej tjug ersättare
Håkan Strömberg (L), ej tjug ersättare
Malin Engdahl, miljö- och byggchef
Monica Karlsson, förvaltningssekreterare
Richard Sibe, byggnadsinspektör, §§ 159-170
Erik Ottosson, byggnadsinspektör, §§ 159-170
Dag Hansson, miljöinspektör §§ 159-160, 168-170
Christine Dahlgren, miljösamordnare §§ 159-160 168-170

Justeras av

Lars Johansson (S)

Justeras den

2022-12-20

Anslag/bevis

Protokollet är justerat med elektronisk signering. Justeringen har tillkännagivits genom anslag på Mönsterås kommuns anslagstavla på webbplatsen monsteras.se.

Organ	Miljö- och byggnadsnämnden
Sammanträdesdatum	2022-12-15
Datum när anslaget sätts upp	2022-12-21
Datum när anslaget tas ned	2023-01-12

Innehållsförteckning

§	Ärende	Sida
§ 159	Val av protokollsjusterare	4
§ 160	Godkännande av föredragningslistan	5
§ 161	Bygglov, nybyggnad av flerbostadshus, Skänken 1-7	6
§ 162	Bygglov, tillbyggnad av fritidshus och fasadändring, Oknö 1:362	9
§ 163	Förhandsbesked, häststall med maskinhall, Tokö 1:3	13
§ 164	Förhandsbesked, ombyggnad av lada, Kråkebäck 1:9	14
§ 165	Tillsyn, olovlig installation av solceller, Kroken 2	15
§ 166	Anmälan, installation av äldre insatskassett i befintlig öppen eldstad i tvåbostadshus, Århult 3:46	17
§ 167	Slutbesked, ändrad användning, Tändstickan 6	19
§ 168	Stipendium för förtjänstfull miljöinsats 2022	22
§ 169	Stipendium för miljöprojekt 2022	23
§ 170	Information – inomhusmiljö Tillingseskolan och Ljungnässkolan	24
§ 171	Information - plan för tillsyn av små avlopp	25
§ 172	Information – handlingsplan förörenade områden	26
§ 173	Behovsutredning och tillsynsplan 2023	27
§ 174	Information från miljö- och byggförvaltningen	28
§ 175	Delegationsbeslut	29
§ 176	Avtackning	30

Bilaga

Behovsutredning 2023-2025 med kontroll och tillsynsplan för 2023

§ 159

Justering

Beslut

Lars Johansson (S) utses att justera protokollet.

§ 160

Godkännande av föredragningslistan

Beslut

Föredragningslistan godkändes med tillägget av slutbesked av Tändstickan 6.

§ 161

Bygglov, nybyggnad av flerbostadshus, Skänken 1–7

Diarienummer MBN-2022-750

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar att bevilja bygglov för ansökan om nybyggnad av fem radhus.

Avgiften för ärendet är 8 539 kr.

För lovet gäller

Tekniskt samråd krävs inte. Tekniskt samråd har redan hållits i ärende MBN 2021/220.

Utsättning ska genomföras av behörig mättekniker. Kommunens mättekniker har telefonnummer 0499–151 63. Avgiften för mättekniker tillkommer. Anlitas en extern konsult behövs det först godkännas av miljö- och byggnadsnämnden.

För att genomföra åtgärden krävs en kontrollansvarig. Som kontrollansvarig godtas byggherrens förslag till kontrollansvarig: Claes Persson, Kom Snart Igen 7, 392 31 Kalmar.

Påbörjan och giltighetstid

Byggherren ska meddela miljö- och byggnadsnämnden när åtgärden påbörjas.

Åtgärden får påbörjas tidigast fyra veckor efter det att beslutet om bygglov har kungjorts i Post- och Inrikes Tidningar. Detta görs normalt två arbetsdagar efter att beslutet expedierats. Efter dessa fyra veckor får åtgärden påbörjas även om beslutet inte har fått laga kraft.

Lovet upphör att gälla om åtgärden som lovet avser inte har påbörjats inom två (2) år och avslutats inom fem (5) år från den dag då beslutet vann laga kraft (enligt 9 kap. 43 § PBL). Nämndens beslut om startbesked upphör att gälla den dag då beslutet om lov upphör att gälla. Är inte åtgärden färdigställd då behövs ett nytt lov sökas.

För startbeskedet gäller

Det som bestämdes vid det tekniska samrådet och kontrollplan i ärende Skänken 1 MBN 2021/220 gäller i detta ärende. Behöver ändringar göras så kan miljö- och byggnadsnämnden behöva kontaktas.

Byggnadsverket får inte tas i bruk i de delar som omfattas av startbeskedet innan nämnden har gett ett slutbesked. Nämnden är skyldig att ta ut sanktionsavgift för överträdelsen att ta byggnationen i bruk utan slutbesked.

§ 161 forts;

När åtgärderna är färdigställda ska följande handlingar lämnas in till miljö- och byggnadsnämnden som underlag för slutbesked:

- Utlåtande från kontrollansvarig enligt 10 kap. 11 § punkt 6 PBL. Av utlåtandet ska det framgå om alla krav som gäller för åtgärderna enligt lovet, kontrollplanen och startbeskedet är uppfyllda. Kontrollansvarig ska i utlåtandet redogöra för att byggnadsåtgärden överensstämmer med beviljat lov.
- Verifikation på att arbetet har utförts enligt beslutad kontrollplan
- El-intyg
- Våtrumsintyg
- OVK-protokoll
- Brandskyddsdokumentation
- Protokoll från provtryckning av vattenledningar
- Relationsritningar

Motivering

Åtgärden avviker från detaljplanen gällande avståndet till fastighetsgränser och gator för byggnader som är mindre än två (2) meter samt att största tillåtna byggnadsarean på nord- och sydöstra egenskapsområdet överstigs.

Nämnden bedömer att föreslagen åtgärd uppfyller tillämpliga bestämmelser i 2 och 8 kap. PBL. Nämnden anser att avvikelserna kan betraktas som liten.

Avgiften för lovet är beslutad i enlighet med taxa fastställd av kommunfullmäktige. Nämnden bedömer att tidsfristen för handläggningen av lovet ej har överskridits och någon reducering av avgiften är därför inte aktuell.

Beskrivning av ärendet

Ett bygglov för nybyggnad av fem radhus finns sedan tidigare på fastigheterna. Anledningen till detta bygglov är att det tillkommer teknikutrymmen på varje radhuslänga.

I varje radhus inryms tre lägenheter och ett tillbyggt teknikutrymme. Byggnadsarean uppgår till 261 m² per radhuslänga. Till varje lägenhet tillkommer ett fristående förråd på 13 m². Radhusen och förråden kommer byggas med träfasad i beige kulör och med plåttak i mörkgrå kulör. Teknikutrymmet ska förse varje radhuslänga med inkommande fjärrvärme, el och teknik.

Förutsättningar

För området gäller detaljplan från 2019 som redovisar kvartersmark för bostäder. Huvudbyggnad ska placeras minst 2 meter från gata och mot fastighetsgräns, eller sammanbyggas i fastighetsgräns mot fastighet. Komplementbyggnad ska placeras minst 1 m från gata och fastighetsgräns, eller sammanbyggas i fastighetsgräns mot fastighet. Lägsta golvnivån för all bebyggelse ska vara + 2,5 meter och källare tillåts ej.

Kvarteret är uppdelat i tre egenskapsområden. Nord- och sydöstra egenskapsområdet har samma bestämmelser där största tillåtna byggnadsarea är 30 % av egenskapsområdet. Högsta tillåtna byggnadshöjd är 4 meter och högsta tillåtna nockhöjd är 4,5 meter.

§ 161 forts;

I nordvästra egenskapsområdet får största byggnadsarean uppgå till 40 % av egenskapsområdet. Högsta tillåtna byggnadshöjden är 7,5 meter och högsta tillåtna nockhöjden är 8 meter. Fasad ska utformas så att den i sidled upplevs som flera byggnader minst var 20 meter, exempelvis genom kulör, byggnadshöjd, material eller förskjutning av byggnadsvolymer längs med Sjöfartsvägen.

Yttranden

Åtgärden är sådan att berörda har underrättats om ansökan och getts tillfälle att yttra sig enligt 9 kap. 25 § PBL.

Det har inkommit synpunkter från fastighetsägarna på Byrån 1, Byrån 3, Byrån 4, Möbeln 10, Möbeln 13 och Möbeln 20.

Deras synpunkter är i huvudsak:

- att byggnaderna placeras för nära fastighetsgränserna
- att byggnaderna placeras för nära gator och gathörn
- att byggnadsarean överstigs mer än godtagbart

Ytterligare synpunkter har inkommit som inte berör ärendet men området runt fastigheterna. De rör följande:

- att behovet av parkeringsplatser i området är stort
- att området behöver snyggas till i sin helhet för att bli mer tilltalande

Handlingar som tillhör beslutet

Ansökan 2022-10-21

Situationsplan 2022-09-09

Planritningar 2022-09-09

Fasadritningar 2022-09-09

Protokoll från tekniskt samråd 2022-04-08 Se ärende MBN 2021/220

Kontrollplan 2022-04-08 Se ärende MBN 2021/220

Avgiftsberäkning 2022-12-01

Upplysningar

Åtgärden ska utföras enligt de ritningar som tillhör beslutet. Vid ändringar ska ny ansökan lämnas in. Inga ändringar får ske innan ett nytt lov har beviljats. Byggherren ansvarar för att åtgärden utförs enligt kraven i plan- och bygglagstiftningen.

Faktura för lovet skickas separat.

Lagstöd

9 kap. 31 b § plan- och bygglag (2010:900).

10 kap. 23 § plan- och bygglag (2010:900).

Du kan överklaga

Om du anser att beslutet är felaktigt kan du överklaga det. Det gör du genom att kontakta oss på miljö- och byggförvaltningen. Du kan läsa mer om hur du överklagar i bifogad överklagandehänvisning.

§ 162

Bygglov, tillbyggnad av fritidshus och fasadändring, Oknö 1:362

Diarienummer MBN 2022/605

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar att bevilja bygglov för ansökan om fasadändring och tillbyggnad av fritidshus, 9 kap. 31 b § PBL.

Avgiften för ärendet är 5 956kr.

För lovet gäller

Tekniskt samråd krävs i detta ärende. Kontakta byggnadsinspektören i god tid innan önskat samråd för att komma överens om en tid för mötet.

Lägeskontrollen ska genomföras av behörig mättekniker.

För att genomföra åtgärden krävs en kontrollansvarig. Som kontrollansvarig godtas byggherrens förslag till kontrollansvarig: Kjell Alexandersson.

Påbörjan och giltighetstid

Åtgärden får inte påbörjas förrän nämnden lämnat ett startbesked enligt 10 kap. 3 § PBL.

Nämnden är skyldig att ta ut en sanktionsavgift för överträdelsen att påbörja byggnation utan startbesked.

Lovet upphör att gälla om åtgärden som lovet avser inte har påbörjats inom två (2) år och avslutats inom fem (5) år från den dag då beslutet vann laga kraft (enligt 9 kap. 43 § PBL). Nämndens beslut om startbesked upphör att gälla den dag då beslutet om lov upphör att gälla. Är inte åtgärden färdigställd då behöver ett nytt lov sökas.

Handlingar som tillhör beslutet

Ansökan erhållen 2022-08-30.

Situationsplan instämplad hos miljö- och byggförvaltningen 2022-09-29.

Fasadritning instämplad hos miljö- och byggförvaltningen 2022-09-29.

Planritning 2022-09-29.

Avgiftsberäkning daterad 2022-12-07.

Beskrivning av ärendet

Ansökan redovisar fasadändring och tillbyggnad av ett fritidshus. Fasadändringen innebär att nya fönster monteras i befintlig byggnad. Tillbyggnadens byggnadsarea uppgår till 25,4 m². Fasaden ska bestå av stående träpanel och målas röd likt den befintliga byggnaden. Från början inkluderade även ansökan ett garage som sedan togs bort ifrån ansökan och situationsplanen. Ansökan inkluderar även rivning av befintlig byggnadsdel där tillbyggnaden avses att uppföras.

§ 162 forts;

Förutsättningar

För området gäller detaljplan av år 2022 som för den aktuella platsen redovisar:

- Bostäder men även ej störande bostadsanknuten verksamhet i mindre omfattning får förekomma, ej verkstad.
- Största totala byggnadsarea inom varje fastighet 160 m² varav huvudbyggnad högst 140 m² och komplementbyggnader högst 30 m² vardera (fastigheter större än 1 000 m²).
- Högsta totalhöjd för komplementbyggnader samt byggnader inom E betecknat område är 4,5 meter. Mindre byggnadsdelar som t.ex. skorsten får överstiga angiven höjd.
- Högsta nockhöjd för huvudbyggnad är 8,5 meter. Befintliga huvudbyggnader får vara högre.
- Högsta byggnadshöjd är 3,5 meter. Befintliga byggnader får vara högre.
- Byggnad eller byggnadsdel som utgör boutrymme (kök, bostadsrum mm) skall placeras minst 4,5 meter från fastighetsgräns.
- Byggnad eller byggnadsdel som utgör biutrymme (garage, förråd eller carport) skall placeras minst 1,0 meter från fastighetsgräns
- Största taklutning är 38 grader
- Fasad ska utformas utan fasadtegel på nybyggnad
- Endast källarlösa hus (gäller hela planområdet med undantag av befintliga källare vid detaljplanens upprättande
- Färdigt golv vid nybyggnad ska vara lägst + 2,5 m över nollplanet

Yttranden

Åtgärden är sådan att berörda har underrättats om ansökan och getts tillfälle att yttra sig enligt 9 kap. 25 § PBL. Fastighetsägarna Oknö 1:363, Oknö 1:356, Oknö 1:358, Oknö 1:357, Oknö 1:362, Oknö 1:372, Oknö 1:1, Oknö 1:361, Oknö 1:371, Oknö 1:360, Oknö 1:361 har ansetts berörda.

Mönsterås kommun uppger att de inte har något att erinra men vill upplysa fastighetsägaren om att det finns möjlighet att köpa till mark norrut. Kommunens gatuingenjör skriver i ett yttrande att han inte ser några problem med att underhålla och sköta vägen efter att den tilltänkta byggnaden är byggd.

Fastighetsägare till Oknö 1:357 har inkommit med ett yttrande där de uppger:

- att den nya byggnadsdelen kommer mycket nära vägen (mindre än 4,5 m från tomtgräns, som gränsar till allmän plats som är väg/gata). Allas berättigande intresse att använda den befintliga vägen får inte påverkas negativt.
- att framkomlighet för väghållning, renhållning och trafiksäkerhet inte påverkas negativt.
- att vägens konstruktion/funktion inte försämrats samt att befintlig vägsträckning inte behöver ändras.
- tredje stycket i 9 kap § 4a plan- och bygglagen, PBL samt Mark- och miljööverdomstolen, MÖD 2013-06-07 mål nr p 105–13 resp. MÖD 2015-06-08 mål P10150-14.

§ 162 forts;

Sökanden har getts tillfälle att bemöta det inkomna yttrandet och har i huvudsak uppgett att de lämnat in ritningar till kommunen 2009 och att den punktprickade marken tagits bort för att möjliggöra utbyggnad vilket framgår av detaljplanen från 2009. De uppger också att de närboende som haft synpunkter efter grannhörandet inte är boende på Frugrundsvägen utan bor på Äspekärsvägen och att det finns en väg och kommunal mark emellan.

Motivering

På fastigheten finns tre byggnader. Fastighetsägaren har uppgett att två utgör huvudbyggnader och en friggebod. I detaljplanen är det inte tydligt angivet hur många huvudbyggnader som får finnas inom en fastighet.

Befintlig byggnads utgångsläge avviker från detaljplanen genom att den är placerad närmare tomtgräns än 4,5 m. Tillbyggnaden avviker också från detaljplanen genom att den placeras närmare tomtgräns än 4,5 m. Miljö- och byggnadsnämnden bedömer att avvikelserna kan betraktas som liten.

Efter grannhörandet inkom synpunkter på tillbyggnadens avsedda placering nära vägen. Kommunens gatuingenjör uppgav i remissvaret att denne inte ser några bekymmer med att sköta och underhålla vägen.

I yttrandet från fastighetsägare till Oknö 1:357 hänvisas det till 9 kap § 4a PBL samt domarna MÖD 2013:18 och MÖD 2015-06-08 mål P10150-14. Bestämmelsen i 9 kap § 4a PBL handlar om bygglovsbefriade åtgärder. I 9 kap § 4a står det att bygglovsbefriade åtgärder enligt samma paragraf får placeras närmare tomtgräns än 4,5m om de grannar som berörs medger det. Domarna visar på att i de fall som kommunen är granne i form av ägare till allmän platsmark kan inte kommunen lämna medgivande. Detta eftersom kommunen inte kan representera allmänhetens intresse. Eftersom det i detta ärende är fråga om ett bygglov bedöms inte paragraferna eller domarna relevanta för detta ärende.

Nämnden bedömer att föreslagen åtgärd uppfyller tillämpliga bestämmelser i 2 och 8 kap. PBL.

Avgiften för lovet är beslutad i enlighet med taxa fastställd av kommunfullmäktige. Nämnden bedömer att tidsfristen för handläggningen av lovet har överskridits med två påbörjade veckor och avgiften har därför reducerats enligt bestämmelserna i 12 kap. 8 a§ PBL.

Upplysningar

Åtgärden ska utföras enligt de ritningar som tillhör beslutet. Vid ändringar ska ny ansökan lämnas in. Inga ändringar får ske innan ett nytt lov har beviljats. Byggherren ansvarar för att åtgärden utförs enligt kraven i plan- och bygglagstiftningen.

§ 162 forts;

Faktura för lovet skickas separat.

Byggherren ska låta upprätta en arbetsmiljöplan innan byggarbetsplatsen etableras, eftersom det i arbetet ingår vissa vanligt förekommande moment som kan medföra risk för olycksfall.

Arbetsmiljöplanen ska finnas tillgänglig på byggarbetsplatsen. Samtidigt upplyser nämnden om att det är byggherren som har arbetsmiljöansvaret. Förhandsanmälan kan därför behöva göras till Arbetsmiljöverket, 171 84 Solna.

Handlingar som ska inkomma till tekniska samrådet är:

- Konstruktionsritningar
- Rivningsplan

Lagstöd

9 kap. 31 b § plan- och bygglag (2010:900).

Du kan överklaga

Om du anser att beslutet är felaktigt kan du överklaga det. Det gör du genom att kontakta oss på miljö- och byggförvaltningen. Du kan läsa mer om hur du överklagar i bifogad överklagandehänvisning.

§ 163

Förhandsbesked häststall med maskinhall, Tokö 1:3

Diarienummer MBN 2022/910

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar att delegera till tjänstgörande byggnadsinspektör att fatta beslut om att lämna positivt förhandsbesked under förutsättning att inga negativa synpunkter inkommer ifrån grannhörandet.

Redogörelse av ärendet

Sökande planerar att köpa en begagnad byggnad som ska användas som häststall/maskinhall. Sökandes plan är att först få ett förhandsbesked angående den tilltänkta platsen för att sedan köpa byggnad och söka bygglov.

Sökanden uppger att de avser att anlägga en gödselplatta i anslutning till häststallet. Exakt placering vet de inte ännu men den kommer att placeras NÖ-SÖ om byggnaden. De räknar med att den kommer att rymmas inom den ansökta byggnadsytan.

För området finns ingen detaljplan. Sammanhållen bebyggelse råder ej heller enligt plan- och bygglagens mening.

Kommunens översiktsplan del 2 Kusten, antagen av kommunfullmäktige 2006 redovisar för det aktuella området Bby, det vill säga markområden där byarnas markområden prioriteras.

Beslutsmotivering

Vid tidpunkten för miljö- och byggnadsnämndens sammanträde har sakägare inte fått tillräckligt med tid att inkomma med yttranden.

§ 164

Förhandsbesked, ombyggnad av lada, Kråkebäck 1:9

Diarienummer MBN 2022/949

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar att delegera till tjänstgörande byggnadsinspektör att fatta beslut om att lämna positivt förhandsbesked under förutsättning att inga negativa synpunkter inkommer ifrån grannhörandet.

Redogörelse av ärendet

Sökanden uppger att han äger fastigheten Kråkebäck 1:13 och nu köpt ladan på den angränsande fastigheten Kråkebäck 1:9. Sökanden avser att bygga om och inreda ladan till fritidshus och söker därför förhandsbesked för åtgärden.

För området finns ingen detaljplan. Sammanhållen bebyggelse råder ej heller enligt plan- och bygglagens mening.

Kommunens översiktsplan del 2 Kusten, antagen av kommunfullmäktige 2006 redovisar för det aktuella området K, det vill säga mark- och vattenområden där kulturvärden prioriteras.

Beslutsmotivering

Vid tidpunkten för miljö- och byggnadsnämndens sammanträde har sakägare inte fått tillräckligt med tid att inkomma med yttranden.

§ 165

Tillsyn, olovlig installation av solceller, [REDACTED]

Diarienummer MBN 2022/913

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar att ta ut en byggsanktionsavgift om totalt 3 525 kronor av fastighetsägaren [REDACTED] för överträdelsen att montera solpaneler på bostadshusets tak utan att bygglov har sökts eller beviljats.

Nämnden har beslutat att halvera den ursprungliga beräknade byggsanktionsavgiften.

Redogörelse för ärendet

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

§ 165 forts;

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

Handlingar som ingår i beslutet

Foton 2022-10-25.

Yttrande från Kalmar läns museum 2022-11-16.

Beräkning byggsanktionsavgift 2022-12-15.

Upplysningar

Ni har möjlighet att söka om bygglov i efterhand. Även om bygglov beviljas ska byggsanktionsavgiften betalas. Om bygglov inte beviljas måste solpanelerna tas ner.

Du kan överklaga

Om du anser att beslutet är felaktigt kan du överklaga det. Det gör du genom att kontakta oss på miljö- och byggförvaltningen. Du kan läsa mer om hur du överklagar i bifogad överklagandehänvisning.

§ 166

Anmälan, installation av äldre insatskassett i befintlig öppen eldstad, Århult 3:46

Diarienummer MBN 2022/931

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar att neka startbesked.

Avgiften för ärendet är 1 932 kr.

Beskrivning av ärendet

Anmälan redovisar installation av en äldre eldstad i befintlig öppen spis. Enligt det produktblad som sökande skickat in är eldstaden av modellen Keddy 110/210. Sökande har den 7 november 2022 meddelats att eldstaden inte uppfyller de krav som finns gällande utsläpp av kolmonoxid (BBR 6:7412). Sökande inkommer då via sitt ombud med en skrivelse där hon önskar att nämnden ska se det som en liten avvikelse enligt BBR 1:21, med hänsyn till omvärldsläget och bristen på eldstäder. Ombudet skriver vidare att eldstaden inte kommer vara den primära uppvärmningskällan, utan mer en försäkran vid energibortfall.

Sökande har via sitt ombud den 4 december 2022 skickat in ett yttrande inför nämnden. Av yttrandet framkommer följande:

”Samhällsbyggnadskontoret har i en kommunikering uppgivit att den ansökta spisinsatsen inte uppfyller gällande utsläppskrav. Den angivna kassetten har ett deklarerat utsläppsvärde på 0,20 vol % CO. Gränsen i BBR 29 anges till 0,12 vol % CO.

Vid ändring, dvs säga installation i befintliga byggnader får undantag göras med hänsyn till ändringen omfattning och byggnaden i övrigt (8 kap 7§ plan- och bygglagen).

Idag är eldstaden helt öppen det innebär att eldning sker synnerligen ineffektivt och verkningsgraden är mycket liten. En installation av en kassett som visserligen inte har samma verkningsgrad som en ny modell är ett väsentligt bättre alternativ än att inte använda kassett.

Med hänsyn till den stora bristen på kaminer och kassetter och behovet av att kunna värma byggnaden både vid elbortfall och som komplement vill vi att byggnadsnämnden medger undantag med stöd av BBR 1:21 och ger startbesked”.

§ 166

Motivering

Den 1 oktober 2019 ändrades kraven vad gäller installationer av kaminer som eldas med pellets och ved. På grund av det utgick den eldstaden som redovisas i anmälan ur Keddys sortiment. Av BBR 6:7412 framgår det att rumsvärmare numera får ha ett högsta tillåtna värde för utsläpp av kolmonoxid om 0.12 %. Den eldstad som redovisas i anmälan har en grad av kolmonoxidutsläpp om 0.24 %. Då eldstaden inte uppfyller kraven vad gäller kolmonoxidutsläpp kan eldstaden inte godkännas. De skäl som sökande uppger till varför nämnden ska godkänna eldstaden anses inte vara tillräckliga för att avsteg från kraven ska kunna göras. De enda skäl som anges i lagstiftningen som varande godtagbara för att motivera avsteg från kraven på utsläpp är hänsyn till varsamhetskravet och byggnadens kulturvärden. Nämnden bedömer inte att några sådana skäl föreligger i detta ärende. Startbesked kan därför inte ges.

Lagstöd

10 kap. 23 § PBL.

Handlingar som tillhör beslutet

Anmälan erhållen 2022-10-31.

Produktblad erhållet 2022-10-31.

Du kan överklaga

Om du anser att beslutet är felaktigt kan du överklaga det. Det gör du genom att kontakta miljö- och byggförvaltningen. Du kan läsa mer om hur du överklagar i bifogad överklagandehänvisning.

§ 167

Slutbesked, ändrad användning, Tändstickan 6

Diarienummer: MBN 2022/219

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar att ge slutbesked. Beslutet fattas med stöd av 10 kap. 34 § PBL. Detta slutbesked gäller för hela åtgärden.

Den inkomna relationsritningen godkänns.

Lokalerna får tas i bruk.

Handlingar som tillhör beslutet

Relationsritning 2022-11-24

Bestyrkt kontrollplan 2022-11-15

Protokoll från provtryckning av vattenledningar 2022-11-15

Protokoll från provtryckning av radiatorsystem 2022-11-15

Våtrumsintyg 2022-11-15

OVK-protokoll 2022-11-15

El-intyg 2022-11-15

Brandskyddsdocumentation 2022-12-11

Brandskyddsritning 2022-12-12

Beskrivning av ärendet

Ett arbetsplatsbesök gjordes den 15 augusti 2022. Närvarande vid mötet var byggherren, den kontrollansvarige och kommunens två byggnadsinspektörer. Vid tidpunkten för besöket var delen av byggnaden där byggprogrammet ska ha undervisning nästan helt färdigställd. I delen där tvätteriet ska vara pågick ombyggnation. I tvätteriet upptäcktes att befintlig entré vid fasad mot sydväst inte var tillgänglig. Tvätteriets golvhöjd är lägre belägen än marknivån utanför. Höjdskillnaden är ca 30 cm. Vid entrén på byggnadens insida fanns därför en trappa med två trappsteg. Efter arbetsplatsbesöket upptäcktes att trappan inte fanns inritad på bygglovs-handlingarna. Byggnadsinspektören som handlagt bygglovet uppger att han tagit för givet att entrén var tillgänglig. I den inlämnade brandskyddsbeskrivningen saknas också trappan. Byggherren informerades om avvikelserna från bygglovshandlingarna och att det kan påverka miljö- och byggnadsnämndens möjligheter att utfärda slutbesked. Den nya informationen skickades sedan på remiss till räddningstjänsten för utlåtande angående brandskyddet då det tillkommit nya uppgifter.

Ärendet har diskuterats vid flera möten mellan byggherre, kontrollansvarig, av byggherren anlitad brandkonsult samt tjänstepersoner från miljö- och byggförvaltningen samt räddningstjänsten. Berörda myndigheter har bedömt det som otydligt huruvida en utrymningsväg i en lokal med verksamhetsklass 5A kan innehålla trappor.

§ 167 forts;

Det har också diskuterats hur gångavstånden ska beräknas enligt den förenklade dimensioneringen i BBR och om hur beräkningen i den inlämnade brandskyddsdocumentationen följt förenklad dimensionering eller om avsteg har gjorts. Detta har inte varit tydligt då sträckornas längder inte framgått av dokumentationen.

Byggherren har uppgett att denna vill att miljö- och byggnadsnämnden ska pröva frågan om slutbesked.

Räddningstjänsten lämnade ett slutligt yttrande den 13 december 2022 efter att ha varit i kontakt med Boverket. I huvudsak skriver räddningstjänsten att de tolkar Boverkets svar som att entrén vid fasad mot sydväst kan tillgodoräknas som utrymningsväg även för en rullstolsburen person, eftersom de organisatoriska åtgärderna ska stå i proportion mot hjälpbehovet från den/de utrymmande. Räddningstjänsten gör slutligen bedömningen, efter Boverkets yttrande, att aktuell utformning följer de förenklade reglerna.

Motivering

Angående byggprogrammets lokaler och Hjulets lokaler (som utgör förråd) bedömer miljö- och byggnadsnämnden (nämnden) att byggherren har uppfyllt sina åtaganden enligt bygglovet, kontrollplanen, startbeskedet samt kompletterande villkor. Nämnden har inte funnit skäl att ingripa enligt 11 kap. PBL.

Angående tvätteriet bedömer nämnden att byggnaden avviker från det beviljade bygglovet genom att trappan vid entrén vid fasad mot sydväst inte fanns med i bygglovshandlingarna. Nämnden har därmed fattat beslut om bygglov på ett otillräckligt underlag. Eftersom trappan inte fanns på ritningarna för bygglovsansökan och att nämnden därmed tog beslut om bygglov på felaktiga grunder råder en sämre tillgänglighet i lokalen än vad som redovisats i bygglovshandlingarna. Byggherren har uppgett att dörren på den sydvästra fasaden endast ska användas som en utrymningsväg och inte som en entré. Det finns inga komplementbyggnader eller liknande som behöver nås utanför fasad mot sydväst. Nämnden bedömer därför att det räcker att huvudentrén är tillgänglig, BBR 3:132.

Räddningstjänsten gör bedömningen att åtgärden trots trappan följer de förenklade reglerna i BBR.

I propositionen till PBL 2009/10:170 s 327 anges att det är automatiskt användningsförbud fram tills ett interimistiskt slutbesked eller slutbesked utfärdats. På samma ställe står att ett vägrat slutbesked genom användningsförbud kan få långtgående konsekvenser för de berörda. Det är därför av vikt att kommunen inför ett beslut om vägrat slutbesked gör en bedömning av om ett användningsförbud är en proportionerlig åtgärd. Vid bedömningen bör kommunen göra en avvägning mellan konsekvenserna för den enskilde av ett förbud och det allmänintresse av att åtgärden från säkerhets-, miljö- och hälsosynpunkt uppfyller föreskrivna krav.

Eftersom byggnaden bedöms klara kraven på tillgänglighet och brandskydd anser nämnden att det är oproportionerligt att neka slutbesked. Avvikelsen mot bygglovshandlingarna är av mindre storlek och kan därför godtas i beviljat bygglov.

§ 167 forts

Slutbesked ges för hela åtgärden med tvätteriet inkluderat. Annan lagstiftning utöver PBL och tillhörande förordningar och föreskrifter kan ställa krav på åtgärden och lokalerna, se under rubriken Upplysningar.

Lagstöd

10 kap. 34 § plan- och bygglag (2010:900).

Upplysningar

Miljö- och byggnadsnämnden upplyser sökanden om att annan lagstiftning också ställer krav på åtgärden. Arbetsmiljölagen (1977:1160) och föreskriften AFS: 2020:1 ställer krav på arbetsplatsens utformning. Föreskriften ställer även krav på projekteringen. Även diskrimineringslag (2008:567) kan vara aktuell samt lag (2003:778) om skydd mot olyckor. Räddningstjänstens yttrande bifogas med beslutet.

Du kan överklaga

Om du anser att beslutet är felaktigt kan du överklaga det. Det gör du genom att kontakta oss på miljö- och byggförvaltningen. Du kan läsa mer om hur du överklagar i bifogad överklagande-hänvisning.

§ 168

Stipendium för förtjänstfull miljöinsats 2022

Diarienummer MBN 2022/990

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar att tilldela NSF scoutkår i Mönsterås och Ålems scoutkår Mönsterås kommuns miljöpris för förtjänstfull insats 2022.

Motivering

”För att i scouterna får barn och ungdomar tillfälle att tillsammans vara ute i naturen, lära sig om naturen och om klimat och hållbarhet. De får en känsla för naturen och viktiga kunskaper som de kommer att bära med sig livet ut.”

Övrigt

Priset kommer att delas ut på nationaldagsfirandet den 6 juni 2023. Ingen mottagare av kommunens miljöpris kommer att utses 2023, inte heller kommer något stipendium att delas ut. Nya stadgar ska beslutas av kommunfullmäktige.

§ 169

Stipendium för miljöprojekt

Diarienummer MBN 2022/990

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar att tilldela Stranda Naturskyddsförening Mönsterås kommuns stipendium för miljöprojekt. De tilldelas 10 000 kr. Hur pengarna har använts ska redovisas till miljö- och byggnadsnämnden senast sex månader efter avslutade aktiviteter.

Redogörelse för ärendet

Stranda Naturskyddsförening har ansökt om 10 340 kr till miljöprojekt. Ansökan avser två föreläsningar (arvode, hyra, annonsering), genomförande av klädbytdag samt vandringar (annonsering).

§ 170

Information – inomhusmiljö Tillingseskolan och Ljungnässkolan

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden har tagit del av informationen.

Redogörelse av ärendet

Nämnden informeras om aktuellt läge i ärendet som rör inomhusmiljön på Tillingseskolan samt informeras om de åtgärder som tekniska förvaltningen genomfört och planerar att genomföra på Ljungnässkolan.

§ 171

Information – plan för tillsyn av små avlopp

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden har tagit del av informationen. Planen kommer att beslutas i nämnden till våren.

Redogörelse av ärendet

Miljö- och byggförvaltningen håller på att jobba fram en plan för tillsyn av små avlopp i kommunen. Utgångspunkten kommer att vara den plan som miljönämnden beslutade 2015 men som på grund av resursbrist inte har genomförts.

§ 172

Information – handlingsplan förorenade områden

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden har tagit del av informationen. Planen kommer att beslutas i nämnden till våren.

Redogörelse av ärendet

Miljö- och byggförvaltningen håller på att jobba fram en handlingsplan för förorenade områden i kommunen. Den kommer att innehålla beskrivning av förutsättningar, prioriteringar, resursbehov och aktivitetsplan.

§ 173

Behovsutredning 2023-2025 med kontroll- och tillsynsplan för 2023

Diarienummer MBN 2022/1057

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar att fastställa behovsutredning 2023-2025 med kontroll och tillsynsplan för 2023. Bilaga 1.

Beskrivning av ärendet

Miljö- och byggchef Malin Engdahl redogör för förvaltningens förslag till behovsutredning 2023-2025 med kontroll- och tillsynsplan för 2023.

Kontrollplan för livsmedelskontrollen, är bilaga till tillsynsplanen.

Sammanfattning

Miljö- och byggnadsnämnden i Mönsterås kommun är tillsynsmyndighet för efterlevnaden av flera lagar. I nämndens tillsynsansvar ingår miljöskydd, hälsoskydd samt kontroll av livsmedel, receptfria läkemedel, folköl och tobak samt alkohol och sprängämnesprekursorer.

Behovsutredningen för tillsyn enligt miljöbalken visar på ett totalt tillsynsbehov om ungefär 6 000 timmar vilket motsvarar 6 heltidstjänster.

Befintlig personalstyrka för att utföra tillsynen och tillhörande myndighetsuppgifter är 5,5 heltidstjänster eller 5 500 timmar. Som resultat av detta kommer förvaltningen inte att kunna genomföra all tillsyn inom miljöbalkens område som bedöms behövas. Om mycket tillsyn inte kan utföras på grund av resursbrist kan det på sikt få negativa konsekvenser för verksamhets-utövarnas efterlevnad av, framför allt, miljöbalken och i sin tur på miljön och människors hälsa. Det påverkar också att inte alla verksamheter behandlas lika vilket kan snedvrider konkurrensen.

Den planerade tillsynen 2023 kommer inom miljöskyddsområdet att fokusera på tillsyn av tillstånds- och anmälningspliktiga, miljöfarliga verksamheter, fordonstvättar samt små avlopp och dagvattenanläggningar. Mycket händelsestyrd tillsyn innebär att mindre av den behovsprioriterade tillsynen hinns med. Då är det i första hand tillsyn små avlopp som prioriteras ner. Inom hälsoskyddsområdet är tillsyn av hyresbostäder prioriterat område.

Inom livsmedelskontrollen bedöms tillgängliga resurser vara tillräckliga och den kontroll som behövs kan genomföras. Också för övriga tillsynsområden bedöms resurserna vara tillräckliga.

§ 174

Information från miljö- och byggförvaltningen

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden har tagit del av informationen.

Redogörelse av ärendet

Nämnden informeras om aktuella frågor på miljö- och byggförvaltningen.

§ 175

Delegationsbeslut

Diarienummer: MBN 2022/286

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden har tagit del av informationen och godkänner redovisningarna.

Redogörelse av ärendet

Förteckningar över fattade delegationsbeslut för:

- Miljö- och byggärenden för tiden 2022-11-10 - 2022-12-06
- Räddningstjänsten för tiden 2022-11-01 - 2022-12-06

§ 176

Avtackning

Redogörelse av ärendet

Ordförande Ann Petersson tackade nämnden för denna mandatperiod. Mötet avslutades med avtackning av de ledamöter och ersättare som inte kommer att fortsätta under nästa mandatperiod.

MÖNSTERÅS
KOMMUN

Behovsutredning 2023-2025 med kontroll och tillsynsplan för 2023

Miljöbalken, livsmedelslagen, lagen om foder och animaliska biprodukter, lagen om tobak och likande produkter, lagen om tobaksfria nikotinprodukter, lagen om försäljning av receptfria läkemedel, lagen om tillsyn av sprängämnesprekursorer och alkohollagen

Fastställd av miljö- och byggnadsnämnden den 15 december 2022 § 173.

Innehållsförteckning

1. Sammanfattning.....	1
2. Inledning.....	1
3. Personal.....	2
4. Avgiftsfinansiering.....	4
5. Miljö- och byggnadsnämndens tillsyns och kontrolluppdrag	4
5.1 Miljö- och hälsoskydd	5
5.1.1 Miljömål i tillsynen	5
5.1.2 Miljöbalken	5
5.1.3 Åtgärder för att uppfylla miljökvalitetsnormerna (MKN) enligt vattendirektivet	8
6. Livsmedel.....	9
7. Försäljning av receptfria läkemedel i detaljhandeln.....	10
8. Tobak och likande produkter samt tobaksfria nikotinprodukter.....	10
9. Sprängämnesprekursorer.....	11
10. Alkohol – serveringstillstånd	11
11. Alkohol- försäljning av folköl.....	12
12. Myndighetsutövning – övriga uppgifter	12
13. Behovsutredning 2023-2025.....	13
13.1 Sammanfattning.....	13
13.2 Behovsutredning – Miljöbalken	14
13.2 Livsmedelslagen	14
14. Omvärldsfaktorer	15
15. Beräkning av resursbehov.....	15
15.1 Miljöbalken	15
15.2 Livsmedels- läkemedel- och tobak.....	16
16. Tillsynsplan/kontrollplan 2023.....	16
16.1 Miljöbalken	16
16.1.1 Tillsyn på verksamheter som behandlar, samlar in eller transporterar avfall	16
16.1.2 Nationell strategi för miljöbalkstillsynen 2022-2024.....	16
16.2 Hälsoskydd	18
16.2.1 Nationella strategin för tillsyn enligt miljöbalken - Hälsoskydd.....	19
17. Livsmedel.....	19
18. Lagen om tobak och liknade produkter och lagen om tobaksfria nikotinprodukter	20
19. Alkohollagen.....	20
20. Lagen om försäljning av vissa receptfria läkemedel i detaljhandel	20

21. Sprängämnesprekursorer	20
22. Projekt under 2023	20
23. Prioriteringar 2023	20
23.1 Miljöbalken	20
Nedprioriteringar	22
24. Samverkan.....	22
25.Uppföljning och utvärdering av tillsynen	23

1. Sammanfattning

Miljö- och byggnadsnämnden i Mönsterås kommun är tillsynsmyndighet för efterlevnaden av bland annat miljöbalken och livsmedelslagen hos de verksamheter som bedrivs i kommunen. Miljöbalken och livsmedelslagen ska säkerställa att invånarna får säkra livsmedel och dricksvatten, en hälsosam och god miljö som också kommande generationer ska kunna ta del av. I Sverige finns det både nationella och regionala miljömål för att styra mot ett hållbart samhälle. I nämndens tillsynsansvar ingår miljöskydd, hälsoskydd samt kontroll av livsmedel, receptfria läkemedel, folköl och tobak samt alkohol och sprängämnesprekursorer.

Behovsutredningen för 2023 visar på ett totalt tillsynsbehov om ungefär 6 000 timmar vilket motsvarar 6 heltidstjänster.

Befintlig personalstyrka för att utföra tillsynen och tillhörande myndighetsuppgifter är 5, 5 heltidstjänster eller 5 500 timmar. Som resultat av detta kommer förvaltningen inte att kunna genomföra all tillsyn som bedöms behövas. Om mycket tillsyn inte kan utföras på grund av resursbrist kan det på sikt få negativa konsekvenser för verksamhetsutövarnas efterlevnad av, framför allt, miljöbalken och i sin tur på miljön och människors hälsa. Det påverkar också att inte alla verksamheter behandlas lika vilket kan snedvrider konkurrensen. Den planerade tillsynen 2023 kommer inom miljöskyddsområdet att fokusera på tillsyn av tillstånds- och anmälningspliktiga, miljöfarliga verksamheter, fordonstvättar, dagvattenanläggningar med mera att prioriteras. Om inom miljöbalkstillsynen är den behovsprioriterade tillsynen och då framför allt tillsyn av små avlopp. Mycket händelsestyrd tillsyn innebär att mindre av den behovsprioriterade tillsynen hinns med. Då är det i första hand tillsyn små avlopp som prioriteras ner. Inom hälsoskyddsområdet är tillsyn av hyresbostäder prioriterade.

Inom livsmedelskontrollen bedöms tillgängliga resurser vara tillräckliga och den kontroll som behövs kan genomföras. Också för övriga tillsynsområden bedöms resurserna vara tillräckliga.

2. Inledning

Miljöbalken syftar till att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. Tillsynen utgör en avgörande faktor när det gäller förverkligandet av miljöbalkens regelverk och de miljö kvalitetsmål som beslutats av riksdagen. Enligt miljötillsynsförordningen (2011:13) ska det hos den operativa tillsynsmyndigheten finnas en utredning av tillsynsbehovet för myndighetens hela ansvarsområde enligt miljöbalken. Utredningen ska avse en treårsperiod och den ska ses över vid behov, dock minst en gång per år.

Livsmedelskedjan omfattar livsmedel, foder, djurhälsa, djurskydd och växtskydd.

Gemensamma mål för myndigheterna inom livsmedelskedjan är att:

- Konsumenterna får säkra livsmedel inklusive dricksvatten, som är producerade och hanterade på ett acceptabelt sätt. Informationen om livsmedlen är enkel och korrekt.
- De livsmedelsproducerande växterna och djuren är friska och utgör inte någon allvarlig smittorisk.
- Verksamhetsutövarna i livsmedelskedjan får råd, service och kontroll med helhetssyn som underlättar deras eget ansvarstagande.

- De samverkande myndigheterna tar ett gemensamt ansvar för hela livsmedelskedjan, inklusive beredskap.

Miljö- och hälsoskyddstillsyn och livsmedelskontroll är de stora tillsynsområden som miljö- och byggnadsnämnden har ansvar för. Nämnden har också tillsynsansvar även enligt smittskyddslagen, lagen om tobak och likande produkter, lagen om tobaksfria nikotinprodukter, lagen om foder och animaliska biprodukter samt lagen om handel med vissa receptfria läkemedel. Även tillsyn enligt lagen om sprängämnesprekursorer och alkohollagen är nämndens ansvar.

Tillsynsplanen omfattar en tillsyn och kontroll som miljö- och byggnadsnämnden ansvarar för enligt lagstiftning och kommunens reglemente. Genom fastställande av tillsynsplanen beslutas vilken tillsyn och kontroll som ska genomföras under följande kalenderår. I tillsynsplanen ingår även den händelsestyrda tillsynen såsom anmälningar, klagomål, remisser, yttranden mm som ingår i miljö- och byggförvaltningens myndighetsuppgifter. Miljö- och byggnadsnämnden beslutar om behovsutredning och tillsynsplan.

Denna plan omfattar tillsyn över miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd samt livsmedelskontroll och tillsyn enligt lagen om handel med vissa receptfria läkemedel och lagen om tobak och likande produkter samt lagen om tobaksfria nikotinprodukter och lagen om tillsyn av sprängämnesprekursorer. För plan- och bygglagen finns en särskild tillsynsplan.

3. Personal

Miljö- och byggförvaltningen ansvarar för många uppgifter men huvuddelen är tillsyn och myndighetsutövning. På förvaltningen finns fyra miljöinspektörer, en kommunekolog, en miljösamordnare som också jobbar med energi och klimatrådgivning, en energi- och klimatrådgivare, en livsmedelsinspektör och en (två) administratörer som också stöttar inom bygglov och bostadsanpassning och en miljö- och byggchef. Totalt är det 15 personer, varvid flera jobbar deltid. I februari 2023 kommer enheten förstärkas med en projektledare för arbete med kustmiljöfrågor.

	Ansvarsområden
Malin Engdahl, förvaltningschef	Ledning, personal och budgetansvar. Företräda områden
Emma Sabel, miljöinspektör	Föräldraledig
Karolina Ek, miljöinspektör (vik)	Miljöbalken, bland annat tillstånds- och anmälningspliktiga verksamheter, hygieniska verksamheter och vindkraft.

Dag Hansson, miljöinspektör	Miljöbalken, bland annat tillstånds- och anmälningsskyldiga verksamheter, dagvatten, reningsverk och skolor/förskolor
Maria Petersson, miljöinspektör	Miljöbalken, bland annat tillstånds- och anmälningsskyldiga verksamheter, bensinmackar och biltvättar
Emma Aminder, miljöinspektör, samordnare	Miljöbalken, bland annat tillstånds- och anmälningsskyldiga verksamheter, lantbruk. Alkoholhandläggare. Systemförvaltare EDP Vision
Joakim Holm, kommunekolog	Naturvård, våtmarker, kustmiljö, kalkning, strandskydd
Emil Fridolfsson, projektledare (Börjar 1 februari 2023.)	Kustmiljö
Tomas Bergström, livsmedelsinspektör	Livsmedelslagen, tobak, folköl, receptfria läkemedel
Elin Petersson, bygglovshandläggare, samordnare	Bygglov, systemförvaltare EDP Vision
Emma Paleski, bygglovshandläggare	Bygglov, bostadsanpassning
Richard Sibe, byggnadsinspektör	Bygglov
Erik Ottosson, byggnadsinspektör	Bygglov
Monica Karlsson, förvaltningssekreterare	Nämndsadministration, administration
Maria Karlsson, administratör	Administration, bostadsanpassning
Christine Dahlgren, miljösamordnare	Kommunens lokala miljömål, Energi och klimatrådgivning.
Daniel Hägerby, Energi- och klimatrådgivare	Energi och klimatrådgivning.

Årsarbetstid för en heltidstjänst är 2 000 timmar enligt Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). När schablon för semester, sjukdom och helgdagar är borträknat är den faktiska tiden ungefär 1 650 timmar. Tiden för tillsyn för en heltidshandläggare beräknas till 1 000 h (ca 60 % planerad tillsyn och ca 30 % händelsestyrd tillsyn och ca 10 % skattefinansierad tillsyn) övrigt tid är möten, utbildning mm, ca 650 timmar per heltid.

Livsmedelsinspektören utför också tillsyn av tobak, tobaksfria nikotinprodukter, folköl och receptfria läkemedel och i delar enligt lagstiftningen för foder och ABP. Miljöinspektörerna utför tillsyn av sprängämnesprekursorer samt ABP på lantbruk. En tjänst på 0,45 årsarbetskrafter (åa) jobbar med miljösamordningen. En tjänst (0,9 åa) är kommunekolog och jobbar med naturvård samt handlägger strandskyddsdispenser, samordnar kalkning med mera. I februari börjar projektledare kutsmiljö (1,0 åa.) En miljöinspektör utför provning och tillsyn av serveringstillstånd i Mönsterås och Högsby kommun. Det uppdraget motsvarar ca 0,25 åa. (0,15 år i Mönsterås och 0,10 i Högsby). Provningsen kommer att köpas av Kalmar kommun, då behövs va 0,17 åa för tillsyn. En funktion som samordnare (0,2 åa) finns inom miljö och livsmedel). Byggruppen som ansvarar för provning och tillsyn enligt PBL består av två byggnadsinspektörer (2 åa) och två bygglovshandläggare (1,3 åa) En av bygglovshandläggarna handlägger bidrag för bostadsanpassning (BAB) i Mönsterås och Högsby kommun. (ca 0,75 åa). En bygglovshandläggare är samordnare (0,2 åa). Utöver det finns två administratörer på förvaltningen varav en också jobbar med BAB. En förvaltningschef. 1,0 åa. Förvaltningschefen jobbar operativt med miljötillsyn på ca 10 %.

4. Avgiftsfinansiering

Mönsterås kommun tar ut avgifter för tillsyn och kontroll enligt taxor beslutade av kommunfullmäktige. Timavgiften för 2023 är 1 000 kr per timme. För tillsyn enligt miljöbalken betalar B- och C-verksamheter en fast årlig avgift. Övriga verksamheter betalar i efterhand för den tid tillsynen har tagit. I tillsynsavgiften ingår förberedelsearbete, inläsning, bokning av besök, körtid, själva besöket, eventuella utredningar (t ex kontroll med centrala myndigheter, interna diskussioner, kontroll mot lagstiftning och prejudicerande domar), rapport- och beslutsskrivning, debitering, diarieföring och arkivering. Livsmedelsverksamheter betalar per timme och det samma gäller övriga tillsynsområden. I vissa taxor anges vilken schablon för tid per besök som ska användas. Om brister konstateras vid tillsyn kommer dessa att följas upp och extra tillsynstid debiteras.

Kostnadstäckningen för bygg- och miljönämndens verksamhet inom miljö- och hälsoskyddstillsynen var 2021 ca 30 %. Tillsyn som täcks av rambudget (skattemedel) är t ex rådgivning, granskning av detaljplaner, remisser, förebyggande information, uppdatering av hemsida och obefogade klagomål. Som mål för 2023 gäller att tillsynen inom miljö- och hälsoskydd ska vara avgiftsfinansierad till 50 % och för livsmedel till 70 %

5. Miljö- och byggnadsnämndens tillsyns och kontrolluppdrag

Tillsynen som bedrivs av miljö- och byggnadsnämnden är mycket bred och omfattar bland annat tillsyn beträffande skydd av områden, miljöfarlig verksamhet, hälsoskydd, livsmedelsverksamheter, verksamheter som säljer läkemedel i detaljhandeln, verksamheter som orsakar miljöskador/efterbehandling av förorenade områden, skötsel av jordbruksmark, kemiska produkter och biotekniska organismer samt avfall och producentansvar. Förutom en mycket omfattande lagstiftning, bland andra miljöbalken och livsmedelslagen med förordningar och EU-lagstiftning arbetar förvaltningen mot ett antal statliga myndigheter och måste hålla sig á jour med dessa myndigheters föreskrifter, allmänna råd och andra anvisningar.

5.1 Miljö- och hälsoskydd

Tillsynen ska säkerställa syftet med miljöbalken och dess följdlagstiftning samt leda till att miljökvalitetsmålen uppfylls. "Tillsynsmyndigheten skall för detta ändamål på eget initiativ eller efter anmälan i nödvändig utsträckning kontrollera efterlevnaden av miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken samt vidta de åtgärder som behövs för att åstadkomma rättelse". "Tillsynsmyndigheten skall dessutom, genom rådgivning, information och liknande verksamhet, skapa förutsättningar för att balkens ändamål skall kunna tillgodoses." (26 kap 1§ miljöbalken). Miljö- och byggnadsnämndens tillsyn har också en viktig funktion genom att se till att alla verksamheter som faller under miljöbalken följer gällande regelverk och därmed motverka snedvriden konkurrens.

5.1.1 Miljömål i tillsynen

Miljö -och byggnadsnämnden ska i tillsynen verka för att de av riksdagen antagna nationella miljömålen uppnås senast år 2025. Nedan listas de miljömål som har koppling till miljö- och byggnadsnämndens tillsynsområden. Mer att läsa om de nationella miljömålen innehåll och mål finns på www.miljomal.se.

Nationellt miljömål	Exempel på tillsynsområde
Begränsad klimatpåverkan	Köldmedia, energieffektivisering
Frisk luft	Fastbränsleeldning
Giftfri miljö	Förorenade områden, köldmedia, kemiska produkter
Säker strålmiljö	Radon
Ingen övergödning	Små avlopp, lantbruk
Levande sjöar och vattendrag	Små avlopp, lantbruk
God bebyggd miljö	Avfall, radon, boendemiljö

5.1.2 Miljöbalken

Miljöfarlig verksamhet

I kommunen finns B- verksamheter (tillståndspliktiga), C-verksamheter (anmälningspliktiga) och mindre miljöfarliga verksamheter så kallade U-verksamheter. Dessa U-verksamheter är inte skyldiga att anmäla vare sig när de startar en verksamhet eller när de avslutar sin verksamhet, varför miljö-och byggförvaltningen genom olika metoder genomför inventeringar av sådana verksamheter. Inom gruppen U-verksamheter ingår bl.a. fordonsverkstäder, golfbanor, mekaniska verkstäder, däckföretag, tandläkare. Syftet med tillsynen är att minska utsläppen av föroreningar till mark, vatten och luft från dessa verksamheter, samt att hanteringen av kemikalier och farligt avfall ska ske på ett korrekt sätt. I samband med inspektioner på verksamheterna sker även genomgång av utrustning för rening, planer för att hantera olyckor liksom eventuell störning till omgivningen i form av

buller, lukt och damm m.m. En viktig del i tillsynen är att säkerställa att verksamheten har en plan för egenkontroll och att den efterlevs.

Lantbruk/ hästgårdar

Miljötillsyn av lantbruk innebär bland annat kontroll av hantering och förvaring av kemiska bekämpningsmedel, avfallshantering, cisterner, växtnäring, vinterbevuxen mark och gödselhantering. Syftet med tillsynen är att minska övergödning och utsläpp av föroreningar till mark, vatten samt luft från dessa verksamheter. Dessutom kontrolleras att hanteringen av kemikalier och farligt avfall sker på ett korrekt sätt. Vad som kontrolleras varierar beroende på vilken verksamhet som bedrivs. Tillsyn görs på stora och små djurgårdar, gårdar med bara växtodling samt hästgårdar. Tillsynen på hästgårdarna fokuserar mer på gödselhantering på gården och i hagarna och görs mer sällan. Gårdar med bara växtodling använder ofta mer växtskyddsmedel mer fokus läggs på det medan djurgårdarna omfattas av alla tillsynspunkter.

Kemiska produkter

Tillsyn av kemiska produkter sker både i handeln och på miljöfarliga verksamheter och på verksamheter där tillsynen fokuserar på hälsoskyddsdelen. Ett exempel på sådan verksamhet är skolor, där det är speciellt viktigt vilka kemiska produkter som används inom verksamheterna och hur de hanteras. Tillsyn av kemiska produkter på miljöfarliga verksamheter sker inom ramen för den ordinarie tillsynen. Vid inspektioner kontrolleras vilka kemiska produkter som används, hur de används och om företagen har undersökt möjligheterna att byta ut dem mot mer miljövänliga alternativ. Enligt miljöbalkens försiktighetsprincip ska verksamheter välja kemiska produkter som är mindre farliga både för miljö och hälsa samt minska förbrukningen så långt som det är möjligt. Vid tillsyn av kemiska produkter i handeln utgår miljöenhetens tillsyn oftast från ett nationellt eller regionalt projekt, där vägledning och arbetsmaterial finns tillgängligt. Tillsyn inom handeln kan vara försäljning av bekämpningsmedel, kosmetiska produkter eller båtbottnfärger. Miljö- och byggförvaltningen hanterar även anmälnings- och tillståndsärenden gällande spridning av kemiska bekämpningsmedel samt information om användning av biocider t ex råttgift.

Avfall och förorenad mark

Miljö- och byggnadsförvaltningen arbetar också förebyggande med information för att påverka hanteringen av avfall och farligt avfall inom bygg- och rivningsbranschen. I anknytning till sådana ärenden inkommer även anmälningar till förvaltningen om saneringar av förorenad mark eller om PCB i byggnader. I handlingsplanen för förorenade områden (beslutas våren 2023) prioriteras vilka områden som nämnden ska göra egeninitierad tillsyn på. Utöver det finns pågående ärenden för gamla deponier och för områden som ska exploateras och där föroreningar upptäckts.

Små avlopp

I kommunen finns 1 672 kända små avlopp (enskilda avlopp). För drygt 1 000 av dem är statusen inte känd. Små avlopp är en källa till utsläpp av näringsämnen till mark och vatten och bidrar till övergödning av Kalmar sund.

Inventeringen är gjord tidigare och under 2023 startar arbetet upp med att göra tillsyn på små avlopp där enkäterna indikerar att reningen inte är tillfredställande. En geografisk prioritering kommer att ske så att fastigheter med små avlopp nära kusten eller större vattendrag kommer att prioriteras.

Hälsoskydd

Inom området bedrivs planerad tillsyn både på icke anmälningspliktiga och anmälningspliktiga verksamheter. Till de senare räknas skolor, förskolor och liknande verksamheter, bassängbad upplåtna åt allmänheten samt verksamheter där allmänheten erbjuds hygienisk behandling som innebär risk för blodsmitta. Liksom inom området miljöskydd finns verksamheter inom hälsoskyddsområdet som regelbundet måste inventeras, då de inte har skyldighet att anmäla eller avanmäla sitt företag. Sådana verksamheter är t.ex. frisörer, massageverksamheter, nagelbyggare, hotell och vandrarhem, vårdboenden, LSS-boenden och flerfamiljshus. Tillsyn inom hälsoskyddsområdet handlar om att förebygga och undanröja olägenheter för människors hälsa. Tillsynen omfattar ett brett arbetsområde som inkluderar allt från problem med buller, lukt, fukt, mögel, radon och ventilation till tillsyn av hygieniska lokaler.

Olika verksamheterna ska besökas med olika tidsintervall med hänsyn till vilka hälsorisker som finns. Miljö- och byggnadsnämnden ska enligt miljöbalken också ägna särskild uppmärksamhet åt;

- 1) byggnader som innehåller en eller flera bostäder,
- 2) lokaler för undervisning, vård eller annat omhändertagande,
- 3) samlingslokaler där många människor brukar samlas,
- 4) hotell, pensionat och liknande lokaler,
- 5) idrottsanläggningar, campinganläggningar, badanläggningar, strandbad och andra liknande anläggningar som är upplåtna för allmänheten eller som annars utnyttjas av många människor,
- 6) lokaler där allmänheten erbjuds hygienisk behandling,
- 7) lokaler för förvaring av djur.

Miljö och byggförvaltningen hanterar klagomål på buller från installationer, musikanläggningar m.m. En stor del av tillsynen inom hälsoskyddsområdet är händelsestyrt, d.v.s. beror av inkommande ärenden. Sådana ärenden rör ofta bostadsklagomål som handlar om dålig ventilation, mögel, lukter, temperatur eller fukt.

För att förebygga en dålig inomhusmiljö bedriver förvaltningen numera planerad tillsyn på flerbostadshus, där fastighetsägarens egenkontroll kontrolleras. Från och med år 2018 ställs det vid den löpande tillsynen också krav på att radonhalten ska klara riktvärdet. Det är också vanligt med klagomålsärenden inom hälsoskydd. Antalet och karaktären av inkommande ärenden till förvaltningen varierar. Vissa ärenden kräver stora insatser i form av utredningar och kontakter med den som klagat och den som är föremål för klagomålet, andra är enklare.

Klagomålsärenden rör också ofta störning från eldning, skällande hundar, nedskräpning och buller. I arbetsuppgifterna ingår förutom tillsyn även granskning av bygglovsärenden och detaljplaner samt remisser.

Övrig tillsyn

All verksamhet inom miljötillsynen kan inte planeras. Inom vissa områden styrs den dagliga verksamheten i hög grad av antalet inkommande ärenden. Inom andra områden kan tillsynen bedrivas mer planerat. Områden med många inkommande ärenden är enskilda avlopp, värmepumpar, och köldmedier. Miljö- och byggnadsförvaltningen svarar också på remisser av bland annat detaljplaner och vattenverksamhet samt bygglovsärenden.

5.1.3 Åtgärder för att uppfylla miljökvalitetsnormerna (MKN) enligt vattendirektivet
Mönsterås kommun omfattas av vattendistrikt Södra Östersjön. I åtgärdsprogram 2021-2027 Södra Östersjöns Vattendistrikt, finns åtgärder som åligger på kommunerna. Nedan listas de åtgärder som är relevanta för miljö- och byggnadsnämnden.

Åtgärd 1 – Vattenplanering

Kommunerna ska genomföra en förvaltningsövergripande vattenplanering med en helhetssyn utifrån ett avrinningsområdesperspektiv. Vattenplaneringen ska ha fokus på de yt- och grundvattenförekomster där det behövs åtgärder för att miljökvalitetsnormerna ska kunna följas. Vattenplaneringen ska bland annat kunna tillämpas i tillsynsplan och behovsutredning för miljöfarlig verksamhet, små avlopp, vattenskyddsområden, förorenade områden, jordbruk. Åtgärder ska vara vidtagna senast två år efter åtgärdsprogrammets fastställande och ska sedan uppdateras kontinuerligt.

Åtgärd: En förvaltningsövergripande vattengrupp startar under 2023 som bland annat ska bidra till vattenplanering. Tillsynsplan finns och miljökvalitetsnormer vatten är en parameter för prioritering av tillsyn.

Åtgärd 2 – Miljötillsyn

Kommunerna ska särskilt utöka och prioritera sin tillsyn av

- a. miljöfarliga verksamheter enligt miljöbalken 9 kap.
- b. förorenade områden enligt miljöbalken 10 kap.
- c. jordbruk och annan verksamhet enligt miljöbalken 12 kap.

Detta innebär att kommunerna ska:

- i tillsynsplanering, prioritera tillsyn av miljöfarliga verksamheter som bidrar till att miljökvalitetsnormerna inte följs eller riskerar att inte följas.
- i tillsynen av miljöfarliga verksamheter, ställa de krav som behövs där det finns en risk att miljökvalitetsnormerna för vatten inte kan följas på grund av påverkan från den aktuella verksamheten.

- i tillsynen av förorenade områden, särskilt prioritera och ställa krav på utredningar och åtgärder, så att miljökvalitetsnormerna för vatten kan följas. Kommunerna ska därefter följa upp och säkerställa att det vid de verksamheter som påverkar vattenkvaliteten genomförs de åtgärder som behövs för att följa miljökvalitetsnormerna för yt-och grundvatten. Åtgärden ska genomföras kontinuerligt.

Tillsyn för uppfyllande av miljökvalitetsnormerna: Tillsynen av miljöfarlig verksamhet, förorenad mark och jordbruk är en prioriterad tillsyn. Dock kan vi behöva tittar mer på prioriteringar inom de olika geografiska områdena utefter verksamheter som påverkar vattenkvaliteten.

Åtgärd 3 – Dricksvattenskydd

Kommunerna ska säkerställa att långsiktigt skydd för den nuvarande och framtida dricksvattenförsörjningen. Åtgärden innehåller fyra punkter, varav en berör tillsynen:

- c. systematiskt och regelbundet bedriva tillsyn över vattenskyddsområden Åtgärden ska genomföras i samarbete med länsstyrelserna. Åtgärden ska vara vidtagen senast tre år efter åtgärdsprogrammets fastställande.

Tillsyn för uppfyllande av miljökvalitetsnormerna: Tillsyn av befintliga vattenskyddsområden i Mönsterås kommun planeras 2025. Ingen regelbunden tillsyn utförs. Ett problem är att föreskrifterna för befintliga vattenskyddsområden är gamla och det är svårt att ställa krav utifrån dem. Vi deltar även i arbetet med framtagande av nya vattenskyddsområden tillsammans med VA-huvudmannen.

Åtgärd 4 – Fysisk planering Berör inte tillsyn.

Åtgärd 5 – VA-plan inklusive dagvatten

Åtgärderna som föreslås berör inte tillsyn. Däremot kommer vi att delta i arbetet med framtagande av nya/reviderade VA-planer och använda dem i vår tillsyn av små avlopp.

Åtgärd 6 – Dioxiner från småskalig förbränning

Kommunerna ska verka för att minska utsläppen av dioxiner och dioxinliknande föreningar från småskalig förbränning. Åtgärden ska genomföras i samverkan med Naturvårdsverket, Energimyndigheten och länsstyrelserna. Åtgärden ska genomföras så att den bidrar till att de åtgärder vidtas som behövs för att miljökvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas. Åtgärden ska genomföras kontinuerligt.

Tillsyn för uppfyllande av miljökvalitetsnormerna: Vi har ännu inte analyserat hur detta berör tillsynen och vad vi kan göra i vårt tillsynsarbete.

6. Livsmedel

Utförlig kontrollplan för livsmedel, foder och animaliska biprodukter som innehåller den operativa kontrollmyndighetens beskrivning av hur de krav som ställs på offentlig kontroll inom livsmedelskedjan uppfylls av myndigheten, se bilaga 3.

7. Försäljning av receptfria läkemedel i detaljhandeln

Miljö- och byggnadsnämnden har också tillsynsansvar enligt Lagen om handel med vissa receptfria läkemedel. Läkemedelsverket är den ansvariga tillsynsmyndigheten gällande tillsyn på verksamheter som säljer vissa receptfria läkemedel. Ansvaret gäller inte öppenvårdsapotek, utan omfattar detaljhandel, till exempel matvaruaffärer och drivmedelsstationer. Kommunens ansvar är att kontrollera att dessa verksamheter har anmält sin försäljning till läkemedelsverket, att det finns ett egenkontrollprogram som är känt för all personal och som följs. Kommunen ska också kontrollera att endast tillåtna produkter säljs, och att det inte säljs till underåriga. Vid brister i verksamheten och om lagen inte efterlevs, ska kommunen rapportera det till Läkemedelsverket som vidtar åtgärder.

Det finns 7 verksamheter i kommunen som säljer receptfria läkemedel. Kontroll av läkemedel i detaljhandel görs vanligen samtidigt som planerad livsmedelskontroll.

8. Tobak och likande produkter samt tobaksfria nikotinprodukter

Den 1 juli 2019 trädde ny tobakslagen i kraft - lag om tobak och liknande produkter (2018:2088). Lagen är en del i ett socialpolitiskt mål om att minska rökning i Sverige. Den huvudsakliga förändringen var att det krävs tillstånd för att få sälja tobak eller liknande produkter. Även elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare ingår i den nya lagen och det krävs anmälan för att få sälja dessa produkter. I tillsynsområdet ingår också tobaksfria nikotinprodukter.

Nämnden och polisen har ett gemensamt ansvar för tillsyn.

Yttre tillsyn är då tillsyn sker på försäljningsstället och kontrollerar att verksamheten bedrivs i enlighet med lagen. Detta kan även ske genom samordnad tillsyn, det vill säga att nämnden tillsammans med olika berörda myndigheter såsom polismyndigheten och Skatteverket gör en gemensam tillsyn. Vid tillsynen kontrolleras bland annat förpackningarnas storlek och märkning, produkternas äkthet, produktpresentation och att dekalers finns om åldersgräns. Vid tillsynen kontrolleras även att egenkontrollprogram finns i lokalen. Resultatet av den yttre tillsynen kan leda till att en tillsynsutredning inleds, vilket leder till förslag på beslut om sanktionsåtgärder. Att olika myndigheter samarbetar i sin tillsyn är nödvändigt för att få en effektiv efterlevnad av lagen. Om missförhållanden föreligger kan nämnden meddela en varning, om varning inte bedöms som tillräckligt eller upprepade varningar, kan nämnden återkalla tillståndet. Nämnden kan även meddela föreläggande och förbud. Vid tillsyn på verksamheter som säljer elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare kontrolleras bland annat att det finns ett aktuellt egenkontrollprogram och att personalen har kunskap och följer de rutiner som finns, att det i butiken är skyltat med 18 års åldersgräns, att informationsblad och hälsovarning är korrekt på produkterna och att de flaskor som innehåller vätska med nikotin inte är för stora eller har för stark koncentration av nikotin. Om missförhållanden föreligger kan nämnden meddela en varning eller förbjuda handel.

Inre tillsyn innebär att kommunen, ofta tillsammans med andra myndigheter såsom polismyndighet, Skatteverket och kronofogden arbetar med att granska att den som har tillstånd eller har anmält försäljning, fortfarande lever upp till lagens krav på personlig och ekonomisk lämplighet. Uppgifter kan hämtas in vad gäller företaget såväl som personer med betydande inflytande (PBI) och övriga bolagsengagemang. Ärenden kan också startas med

anledning av att misstanke uppstått om någon form av missförhållande rörande en verksamhet eller härröra från tillsyn. Den inre tillsynen bedrivs genom skrivbordsarbete, remisser och underrättelser mellan berörda myndigheter.

Förebyggande tillsyn är informations- och utbildningsinsatser med branschen, nätverksmöten mellan myndigheten och branschen. Kommunen arbetar genom detta för att sprida kunskaper om hur lagen om tobak och liknande produkter ska omsättas i det praktiska arbetet på försäljningsstället.

Verksamheter med tillstånd: Det krävs tillstånd för att sälja tobak och liknande produkter. Verksamheterna får minst ett tillsynsbesök per år.

Verksamheter försäljning elektroniska cigaretter: För att få sälja elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare krävs en anmälan.

Prövning av ansökan/anmälan: En ansökan om försäljningstillstånd för tobak eller liknande produkter handläggs med remissförfarande, utredning och bedömning av lämplighet.

9. Sprängämnesprekursorer

EU:s förordning om saluföring och användning av sprängämnesprekursorer är ett led i Europeisk Unionens arbete i kampen mot terrorismen och syftar till att motverka olaglig tillverkning av sprängämnen genom att begränsa allmänhetens tillgång till utgångsämnen, så kallade sprängämnesprekursorer.

10. Alkohol – serveringstillstånd

För att servera alkoholhaltiga drycker (över 2,25 volymprocent) krävs tillstånd eller anmälan. Varje verksamhet som får tillstånd klassas utifrån behov av tillsyn.

Yttre tillsyn är då tillsyn sker på serverings-/försäljningsställen under pågående verksamhet och kontrollerar att verksamheten bedrivs i enlighet med lagen. Detta kan även ske genom samordnad tillsyn, det vill säga att nämnden tillsammans med olika berörda myndigheter såsom polismyndigheten, Skatteverket och räddningstjänsten gör en gemensam tillsyn. Fokus ligger på hur verksamheten bedrivs med tanke på ordning och nykterhet, att servering inte sker till minderåriga och/eller märkbart påverkade personer och att serveringsansvarig person finns på plats. Vid tillsynen kontrolleras också att försäljningen sker i enlighet med tillståndet avseende till exempel vilka slag av alkoholdrycker som säljs, om servering sker till allmänhet eller slutet sällskap, serveringslokalerna, köket, matutbudet, serveringstiderna mm. Resultatet av den yttre tillsynen kan leda till att en tillsynsutredning inleds, vilket leder till förslag på beslut om sanktionsåtgärder.

Att olika myndigheter samarbetar i sin tillsyn är nödvändigt och avgörande för att skapa en trygg restaurangmiljö, det förenklar tillsynen och gör den mer kraftfull och effektiv. Samordnade kontroller förbättrar också det förebyggande arbetet och ökar stödet till serverings- och försäljningsställena. Om missförhållanden föreligger kan nämnden meddela en erinran, vid upprepade överträdelser eller allvarigare brister, en varning. Om varning inte bedöms som tillräckligt finns möjligheten till att återkalla serveringstillståndet.

Inre tillsyn innebär att nämnden, ofta tillsammans med andra myndigheter såsom polismyndighet, räddningstjänst, Skatteverket och Kronofogden arbetar med att granska att

den som har serveringstillstånd fortfarande lever upp till alkohollagens krav på personlig och ekonomisk lämplighet. Uppgifter kan hämtas in vad gäller företaget såväl som personer med betydande inflytande (PBI) och övriga bolagsengagemang. Ärenden kan också startas med anledning av att misstanke uppstått om någon form av missförhållande eller härröra från tillsyn. Den inre tillsynen bedrivs genom skrivbordsarbete, remisser och underrättelser mellan berörda myndigheter.

Förebyggande tillsyn menas det som nämnden gör genom informations- och utbildningsinsatser såsom utbildningar i ansvarsfull alkoholservering, informationsmöten med branschen, nätverksmöten mellan myndigheten och branschen. Nämnden arbetar för att sprida kunskaper om hur alkohollagen ska omsättas i det praktiska arbetet på serverings- och försäljningsställena.

Prövning av ansökan/anmälan: En ansökan om tillstånd handläggs med remissförfarande, utredning och bedömning av lämplighet. Anmälan är en typ av förändring i en verksamhet som har ett serveringstillstånd.

Kunskapsprov: Vid ansökan om tillstånd för alkoholservering eller provsmakning ska sökande göra ett godkänt kunskapsprov. Nämnden tillhandahåller lokal och vakt vid genomförande av kunskapsprov.

11. Alkohol- försäljning av folköl

För att sälja folköl krävs en anmälan. Tillsyn görs oftast i samband med livsmedelskontroll.

Dessa verksamheter får minst ett tillsynsbesök/år. Vid besök kontrollerar inspektören egenkontrollprogram, ålderskontroll samt kontrollerar om det finns skyltar vid kassa, hyllkant och entré.

12. Myndighetsutövning – övriga uppgifter

Utöver planerad och händelsestyrd tillsyn och kontroll har miljö- och byggnadsnämnden andra arbetsuppgifter som tillsynsmyndighet. Vissa ärenden kan innebära påföljder där miljö- och byggförvaltningen är skyldig att åtalsanmäla eller begära utdömande av en miljösanktionsavgift. För sådana verksamheter där länsstyrelsen är tillsynsmyndighet kallas förvaltningen ibland till samråd eller bör yttra sig när det handlar om nya verksamheter eller nya tillstånd. Miljö- och byggnadsnämnden har även en myndighetsfunktion inom kommunen när översiktsplaner och detaljplaner ska granskas eller det ska tas fram nya program/avtal inom förvaltningens tillsynsområden såsom städning, utformning av förskola, hemvård eller mikropåst. Till miljö- och byggnadsnämndens arbetsområde hör även smittspårning vid vissa sjukdomar såsom legionella, då uppdraget inkommer från Smittskydd region Kalmar län samt spårning av osäkra livsmedel, då uppgifter inkommer genom EU-gemensamma varningssystem, RASFF. Sådana ärenden ska hanteras utan dröjsmål.

En stor del av uppdraget utgörs av tillsyn med stöd av miljöbalken eller kontroll enligt livsmedelslagstiftningen och övriga lagar men förvaltningslagen säger också att en myndighet ska lämna upplysningar, vägledning, råd och annan liknande hjälp till enskilda inom myndighetens verksamhetsområde. Rådgivning ska också ges enligt miljöbalken och livsmedelslagstiftningen. Myndigheten ska också vara tillgänglig, samarbeta med andra myndigheter, handlägga ärenden snabbt och garantera rättssäkerhet för den enskilde. Detta

arbete omfattar att besvara frågor från både allmänheten och från verksamhetsutövare samt ta fram information för att förebygga risker för olägenhet för människors hälsa och för miljön. Miljö- och byggförvaltningen besvarar även årliga enkäter från Hav- och vattenmyndigheten, Livsmedelsverket och andra centrala myndigheter om den utförda tillsynen under året.

13. Behovsutredning 2023-2025

13.1 Sammanfattning

Behovsutredningen ger ett sammanlagt behov av ca 6 000 timmar för att tillsynen inom miljö – och byggnadsnämnden inom områdena miljö- och hälsoskydd, ska kunna utföras. Det ger motsvarar 6 handläggartjänster. Att jämföras med budgeterade handläggartjänster 2023 som är på 3,8 för miljö och 1,0 för livsmedel tobak/folköl/receptfritt och 0,1 för serveringstillstånd.

	2023	2024	2025
Styrd tillsyn miljöskydd – miljöbalken	620	620	620
Styrd tillsyn hälsoskydd – miljöbalken	300	300	300
Händelsestyrd tillsyn – miljöbalken	1620	1620	1620
Behovsprioriterad tillsyn- miljöbalken Exklusive små avlopp	Ca 400	400	400
Behovsprioriterad tillsyn- små avlopp	1500	1500	1000
Myndighetsuppgifter – miljöbalken	780	780	780
Livsmedelskontroll – planerad	420	420	420
Livsmedelskontroll – händelsestyrd	200	200	200
Tobak	20	20	20
Receptfria läkemedel	20	20	20
Folköl	20	20	20

Serveringstillstånd (endast tillsyn)	60	60	60
Sprängämnesprekursorer	8	8	8
Foder och ABP	8	8	8
Summa	5 976	5 976	5 476

13.2 Behovsutredning – Miljöbalken

Miljö- och byggnadsnämnden ska minst en gång om året bedöma den mängd tillsyn och kontroll som kommunens verksamheter bedöms behöva för att uppfylla lagstiftning och miljökvalitetsmål. Det totala behovet ska sammanställas i en behovsutredning

Behovsutredningen är indelad i styrd tillsyn där miljöskydd och hälsoskydd redovisas var för sig och även tidsåtgång för händelsestyrd tillsyn och myndighetsuppgifter samt behovsprioriterad tillsyn. Behovsprioriterad tillsyn omfattar objekt där tillsynsbehovet är tillfälligt, kan bedrivas med längre intervall eller som kampanjtillsyn. I denna del har en prioritering gjorts utifrån verksamheternas behov av tillsyn, de nationella miljömålen, nationella tillsynstrategin och möjligheten att genomföra tillsynen samtidigt med myndighetens andra tillsynsområden. För att beräkna tid för återinspektioner och framtagande av beslut i samband med den planerade tillsynen har tiden multiplicerats med en faktor. Vilken faktor som lagts in i beräkningen bygger på erfarenhet av tillsyn inom olika områden. Beräkning av tidsåtgången för händelsestyrd tillsyn bygger på ett genomsnitt från de senaste två till tre åren.

Den del av behovsutredningen som rör myndighetsuppgifter utgår från erfarenhet, senaste året samt framtagna schabloner, beroende på uppgiftens karaktär.

Behovsutredningen för tre år redovisas i bilagan. Då tillsynsintervallet för tillsyn på verksamheterna bygger på resultatet vid den senaste inspektionen, är behovet för år 2024 och framöver mer osäkert. Skillnaden mellan behovsutredningen och tillsynsplanen för år 2023 är ca 2000 timmar. Förvaltningen uppdaterar behovsutredningen varje år för att fånga upp förändringar över tid.

13.2 Livsmedelslagen

I Livsmedelsverkets föreskrift (LIVSFS 2005:21) regleras kraven om hur myndigheterna ska planera, leda och utföra livsmedelskontroll. Enligt 23 och 25 §§ livsmedelsförordningen ansvarar nämnden för att effektiv och ändamålsenlig kontroll genomförs på de anläggningar som kommunen är ansvarig för. För kontrollplan, se bilaga 3.

Befintliga resurser för kontroll av livsmedelslagen och lagen om foder och animaliska produkter bedöms vara tillräckliga.

14. Omvärldsfaktorer

Nämndens behov av resurser påverkas av vad som händer i samhället, både i smått till exempel i form av verksamheter som startar eller lägger ner och i stort som till exempel höga elpriser som gör att fler eldar i sin kamin och antalet klagomål på störning från rök ökar. Kraven enligt lagstiftningen samt de centrala myndigheternas vägledningar är i ständig förändring. Miljö- och byggförvaltningens personal behöver löpande hålla sig uppdaterad och skaffa sig kunskap om ny lagstiftning och vad denna innebär för tillsyn och kontroll. Aktuellt nu är stora ändringar i avfallslagstiftningen som nyligen skett och som behöver sätta sig ute i verksamheterna.

Pandemin har påverkat förvaltningen och kommer sannolikt att fortsätta att påverka under en betydande del av 2023 då färre tillsynsbesök har kunnat utföras på plats. Troligen kommer det innebära att flera brister konstateras vid tillsyn och att mängden frågor från verksamheterna ökar när vi börjar göra tillsyn på plats.

Att arbetet med tillsyn av små avlopp börjar innebär sannolik många frågor från fastighetsägare och en omfattande informationsinsats behövs.

Mönsterås kommun (tekniska förvaltningen) har kommit i gång med arbetet att undersöka och åtgärda gamla kommunala deponier. Det innebär att miljö- och byggförvaltningens får ärenden relaterade till undersökning och åtgärder av dessa deponier. Under 2022 har tre deponiers undersökts och 2023 kommer fokus ligga på åtgärder på Muddern.

15. Beräkning av resursbehov

15.1 Miljöbalken

Mönsterås kommun behöver ca 5 200 timmar per år för tillsyn enligt miljöbalken enligt denna behovsutredning. Beräkningen av personalresurser baseras på att varje handläggare ska arbeta 1000 timmar/år med tillsyn enligt behovsutredningen. Fördelning per handläggare är 600 timmar/år för planerad tillsyn och 400 timmar/år för händelsestyrd tillsyn/myndighetsuppgifter. För samordnaren beräknas en större andel av arbetstiden utgöras av myndighetsuppgifter. Cirka 600 timmar/år för en heltidstjänst planeras till interna möten, utbildning, kontakter med andra myndigheter, verksamhetsmål m.m., och redovisas inte i den här utredningen. För mer detaljerad beräkning av det bedömda tillsynsbehovet, se bilaga 1.

Figur 1. Schematisk bild av resursfördelning i en behovsutredning. Från SKL:s skrift "Kommunala behovsutredningar".

15.2 Livsmedels- läkemedel- och tobak

Behovsinventering för 2023 baserad för registrerade livsmedelsanläggningar och de anläggningar som säljer läkemedel i detaljhandel finns det ett behov av kontroll/tillsyn på 620 timmar för planerad- och händelsestyrd kontroll. Utöver det tillkommer tid för klagomål, matförgiftningsutredningar, riskklassning, sanktioner, rådgivning, information, och övriga administrativa uppgifter.

Den mindre kontrolltidsskuld som finns som en rest från 2020 och 2021 då färre besök gjordes på plats har hanterat till stor del 2022. För ett tiotal verksamheter har besök flyttats från 2022 till 2023. För kontrollplan för livsmedel 2023, se bilaga 3.

16. Tillsynsplan/kontrollplan 2023

Miljö- och byggnadsnämndens tillsyn och kontroll, inom områdena miljö- och hälsoskydd, styrs av regler i miljöbalken, strålskyddslagen, lagen om handel med vissa receptfria läkemedel, alkohollagen, lagen om tobak och likande produkter, lagen om tobaksfria nikotinprodukter, lagen om sprängämnesprekursorer samt lagen om foder och animaliska biprodukter.

Kommunens del i tillsynen är en länk i det nationella tillsynsarbetet. Det operativa tillsynsansvaret är fördelat på fler än 300 regionala och lokala myndigheter. För den centrala tillsynsvägledningen ansvarar ett antal statliga myndigheter, bland annat Folkhälsomyndigheten, Naturvårdsverket, Socialstyrelsen och Jordbruksverket. Länsstyrelsen är regional tillsynsmyndighet och har ansvar för tillsynsvägledning åt kommunerna såväl som ett ansvar för att följa upp och utvärdera kommunernas tillsyn och kontroll.

16.1 Miljöbalken

I tillsynsplanen för 2023 redovisas den planerade styrda tillsynen för miljöskydd och hälsoskydd samt den så kallade behovsprioriterade tillsynen, se bilaga 2. I en del av tillsynsplanen framgår hur mycket tid som förvaltningen lägger ner på andra myndighetsuppgifter. Utbildning, administration, samordning internt och externt, möten och arbete med kommunala mål m.m. redovisas inte i tillsynsplanen.

16.1.1 Tillsyn på verksamheter som behandlar, samlar in eller transporterar avfall

Enligt miljötillsynsförordning (2011:13) 10 a § ska det finnas ett tillsynsprogram för de verksamheter som behandlar avfall eller samlar in, transporterar, förmedlar eller handlar med avfall samt även verksamheter där farligt avfall uppkommer i den yrkesmässiga verksamheten. I tillsynsprogrammet ska myndigheten ange hur ofta tillsynsbesök ska genomföras. Vi utför tillsyn på alla verksamheter i vårt register med olika tillsynsintervall beroende på typ av verksamhet. De verksamheter som behandlar, samlar in, förmedlar eller handlar med avfall är C-verksamheter. Vi besöker dem med 3-årsintervall och de lämnar även en årsrapport varje år. I registret över alla verksamheter finns det angivet vilka som utför ovanstående och som vi därmed ska kontrollera särskilt enligt miljötillsynsförordning (2011:13) 10 c §.

16.1.2 Nationell strategi för miljöbalkstillsynen 2022-2024

Inom området miljöskydd är föreslagna åtgärder och tillsyn under 2023-2024 som rör kommunen som tillsynsmyndighet följande. Se också bilaga 1 för sammanställning av tillsynsbehov.

Illegal avfallshantering

- Länsstyrelserna anordnar myndighetsgemensam tillsyn för att kontrollera avfallstransporter.
- Kontrollera transporttillstånd, rutiner för upprättande av transportdokument, anteckningsskyldighet samt kontroll av uppgifter till avfallsregistret på utvalda åkerier.
- Inventera för att hitta illegal avfallshantering exempelvis genom att kontrollera områden där risken för sådan verksamhet är stor.
- Genomföra uppsökande tillsyn med fokus på illegal avfallshantering
- Vid tillsyn på miljöfarliga verksamheter spåra avfall genom att nyttja avfallsregistret, kontrollera kvitton eller motsvarande dokumentation, i syfte att hitta illegal avfallshantering.

Genomförande i Mönsterås kommun: I den mån tiden räcker vid tillsynsbesök.

Återvinning av avfall så att det upphör att vara avfall

- Bedriva tillsyn utifrån anteckningsskyldigheten enligt avfallsförordningen. Detta kontrollerar vi i tillsynen på samtliga miljöfarliga verksamheter, men denna typ av process tror vi inte finns hos någon verksamhet.

Genomförande i Mönsterås kommun: Deltar

Förorenade områden

- Upprätta fastställda handlingsplaner eller motsvarande styrdokument för arbetet med tillsyn av prioriterade förorenade områden.
- Öka tillsynen av prioriterade förorenade områden, vilket leder till ökat antal pågående undersökningar och åtgärder till 2025.

Genomförande i Mönsterås kommun: Handlingsplan för arbetet med förorenade områden kommer att beslutas i januari 2023. Sett till kommunens storlek finns det förhållande vis många förorenade områden som behöver åtgärdas. Deltar i aktiviteter som ordnas.

Anmälan om avhjälpandeåtgärd enligt §28 FMH (sanering)

- Öka våra kunskaper inom riskbedömningar, representativa halter samt platsspecifika riktvärden.

Genomförande i Mönsterås kommun: Deltar

Kvalitetssäkrad kontroll – utsläpp till vatten

- Utföra tillsyn på avloppsreningsverk avseende egenkontroll och/eller kontrollprogram för att bedöma aktualitet och regelefterlevnad gällande flödesmätning, provtagning och ställningstaganden som görs. Tillsyn sker varje år på reningsverken, ofta flera besök.

Genomförande i Mönsterås kommun: Deltar

Dagvatten

Arbetet måste börja med att förelägga huvudmannen att anmäla alla dagvattenanläggningar som finns då detta endast är gjort för ett fåtal av de befintliga anläggningarna. Efter det kommer tillsynen att planeras. Ett fokusområde är egenkontrollen hos VA-huvudmannen. I nationella strategin anges att tillsyn ska vara utförd senast 2023, kan bli svårt att komma i mål med det under 2023. Under 2022 har dialog påbörjats med tekniska förvaltningen.

Genomförande i Mönsterås kommun: Deltar

Energihushållning

- Bedriva systematisk energitillsyn och t ex förelägga om energikartläggning och energihushållningsplan samt där det är skäligt förelägga om åtgärder.

Genomförande i Mönsterås kommun: Nämndens bedömning är att utifrån nuvarande situation med höga elpriser är detta inte en prioriterad aktivitet.

Små avlopp

- Tillsynsmyndigheterna förbereder riskbaserad tillsyn.

Genomförande i Mönsterås kommun: Vi ska ta tag i genomförd inventering och påbörjar planerad tillsyn av små avloppsanläggningar baserat på risk där avloppsanläggningar prioriteras som har störst negativ påverkan på människors hälsa och miljön. Riskklassningsmodell har tagits fram av Havs- och Vattenmyndigheten under 2022 och målet är att använda den och tillhörande modul i EDP Vision. En plan för genomförande av åtgärder av små avlopp i kommunen kommer beslutas av nämnden under våren 2023.

Växtnäringsläckage från jordbruk och hästgårdar

- Välja ut tillsynsobjekt utifrån en riskbedömning av möjlig påverkan på vattenförekomst oavsett inriktning på jordbruksverksamhet.
- Prioritera tillsyn av jordbruksverksamheter och hästgårdar som ligger utmed vattenförekomster där miljö kvalitetsnormerna för yt- och grundvatten inte uppnås idag.

Genomförande i Mönsterås kommun: Eftersom vi ligger efter med tillsyn på jordbruk och hästgårdar har vi inte möjlighet under 2023 att utgå från riskbedömningar vid urval av tillsynsobjekt, utan prioriterar de tillsynsobjekt som det gått längst tid sedan förra besöket. Under 2024 kommer vi att ta denna riskbedömning i beaktande vid urval av tillsynsobjekt. Vi använder den framtagna checklistan med vissa ändringar.

16.2 Hälsoskydd

Tillsynen inom hälsoskyddsområdet har som mål att människors hälsa inte ska påverkas negativt. Hälsoskyddstillsynen är ett brett område som rör allt från inomhusmiljön, som t.ex.

buller, fukt, lukt, radon och mögel, till badvattenkvalitet, hygienisk verksamhet och hållande av djur inom detaljplanelagt område.

Kemikalie- och avfallsfrågor hanteras också vid tillsyn på verksamheter inom hälsoskyddsområdet. I arbetsuppgifterna ingår förutom tillsyn även granskning av bygglovsärenden och detaljplaner samt remisser. Hälsoskyddsarbetet är till stora delar händelsestyrt. Inkommande ärenden i form av anmälningar, ansökningar, remisser och klagomål tar en stor del av handläggarnas tid i anspråk. Ambitionen är att ge stöd och information så långt som möjligt i enlighet med gällande lagstiftning och tillgängliga resurser. Inom området hälsoskydd finns även tillsynen enligt Strålskyddslagen. I kommunen finns inga solarier.

16.2.1 Nationella strategin för tillsyn enligt miljöbalken - Hälsoskydd

Inomhusmiljö i bostäder

- Kartläggning och urval av fastigheter/bostäder inför tillsyn, samt tillsyn av fastigheter/bostäder där risken för olägenheter för människors hälsa är stor.

Genomförande i Mönsterås kommun: Vi planerar att utföra tillsyn i ett antal fastigheter/bostäder under 2023, vilket är en tillsyn vi påbörjade 2019. Skrivbordsbaserad tillsyn av fastighetsägarnas egenkontroller gjordes under pandemiåren. Efter granskning av dem så ska nu tillsyn på plats göras.

Bassängbad

- Utföra tillsynsbesök på anmälningspliktiga bassängbad.

Genomförande i Mönsterås kommun: Vi utför regelbunden tillsyn på bassängbaden i kommunen vartannat år. Ny styrutrustning för rening och kemikalier ska/har installerats i Vattenpalatset, tillsyn utförs 2023.

Inomhusmiljö och egenkontroll i förskola och skola

- Under 2022 har tillsyn utförts på alla förskolor och grundskolor. Utifrån erfarenheter kommer viss uppföljande tillsyn att göras. Skolor och förskolor besöks vart tredje år. Nästa gång fokus på städning.

Genomförande i Mönsterås kommun: Delvis

17. Livsmedel

För närvarande finns ca 130 livsmedelsverksamheter såsom restauranger, produktionsanläggningar, butiker, gatukök, kaféer, skol- och förskolekök och dricksvattenanläggningar. Kontrolltiden baseras på riskklassning av anläggningarna. Under 2023 kommer alla verksamheter att klassas om utifrån den nya riskklassningsmodellen som Livsmedelsverket beslutar om under våren 2023. Så planen för 2024 och 2025 kommer att se annorlunda ut än i denna kontrollplanering.

Riskklassningen som ett livsmedelsobjekt har avgör den årliga avgiften samt det kontrollintervall som en verksamhet ska ha. Planerad kontroll och kontroll som inte är

planerad (som görs på grund av brister) är avgiftsfinansierad. För att kontrollen ska fungera och ge önskad effekt behövs verksamhetsstyrning med regelbundna uppföljningar. Förvaltningen har upprättat en flerårig kontrollplan där samtliga registrerade livsmedelsverksamheter i kommunen finns med, se bilagan.

18. Lagen om tobak och liknade produkter och lagen om tobaksfria nikotinprodukter

Under 2023 kommer inre tillsyn att utföras, det innebär att förutsättningarna för tillståndet kontrolleras så att de fortfarande gäller.

19. Alkohollagen

Nämndens ansvar för tillsyn över försäljning av folköl samt provning och tillsyn av serveringstillstånd. Det finns sju butiker som får sälja folköl och 15 serveringstillstånd i kommunen. Alla verksamheter med serveringstillstånd ska ha minst ett besök per år.

20. Lagen om försäljning av vissa receptfria läkemedel i detaljhandel

Under 2023 kommer inre tillsyn att utföras, det innebär att förutsättningarna för tillståndet kontrolleras så att de fortfarande gäller.

Tillsyn av rökfria miljöer utförs på skolor och restauranger i samband med ordinarie tillsyn. I övrigt utförs det som en prio 3.

21. Sprängämnesprekursorer

I tillsynen kontrollerar nämnden att försäljarna kräver att tillstånd visas upp innan de tillhandahåller kemikalier i form av sprängämnesprekursorer till enskilda personer. Tillsynen omfattar även märkning av förpackningar som innehåller sprängämnesprekursorer. Tillsyn planeras vart tredje år utöver klagomål.

22. Projekt under 2023

Eventuella projekt utöver tillsyn kommer planeras i nämndens verksamhetsplan.

23. Prioriteringar 2023

23.1 Miljöbalken

Den händelsestyrda tillsynen är ofta svår att beräkna och blir ofta större än förväntat. Det innebär att viss planerad tillsyn inom området behovsprioriterad tillsyn inte hinns med. Därmed måste en prioritering göras inom den behovsprioriterade tillsynen av vad som absolut måste utföras och vilken tillsyn som kan prioriteras ner om så behövs. Vid prioriteringen har en matris använts där branscherna delats in i kategorierna högt tillsynsbehov, normalt tillsynsbehov, lågt tillsynsbehov eller sporadiskt tillsynsbehov. (Modell från SKR)

I planen har branscher prioriterats från 1-4. Om alla verksamheter med prioritet 1 hinner besökas för tillsyn jobbar vi vidare med prioritet 2. Inför 2024 får nämnden göra ny prioritering. Det är endast den tillsyn där det finns ett behov, enligt behovsutredning av tillsyn under 2023, som finns med i tabellerna. Tillsynsområden med längre besöksintervall och som därmed inte har behov av tillsyn under 2023 -2025 är alltså inte med. Dessa verksamheter omfattas av informationskampanjer som framgår av förvaltningens verksamhetsplan.

Tillsynen inom hälsoskyddsområdet kommer att ske på hyresbostäder för att fortsatt förebygga en dålig boendemiljö inomhus särskilt för grupper som inte själva så lätt kan framföra klagomål om brister.

Den stora utmaningen är arbete med att slutföra och hantera alla små avlopp i kommunen. Detta är en mycket resurskrävande uppgift.

Under våren 2023 kommer nämnden besluta om handlingsplan över hur nämnden ska arbeta med tillsyn av förorenade områden i kommunen. Handlingsplanen kommer styra tillsynen mot vissa typer av objekt.

Tabellen visar beräknat tillsynsbehov för 2023. Behovsprioriterad tillsyn som planeras att genomföras redovisas i tillsynsplanen, bilaga 1.

Sammanlagd tid för tillsyn	Behov	Tillsynsplan	Differens
Styrd tillsyn Miljöskydd	650	650	0
Styrd tillsyn - Hälsoskydd	100	100	0

Händelsestyrd tillsyn -Miljöskydd och strandskydd	1 400	1 400	0
Händelsestyrd tillsyn - Hälsoskydd	110	110	0
Skattefinansierad tillsyn/myndighetsu ppgifter	820	820	0
Behovsprioriterad tillsyn	1 900	1 130	-770 h
Summa tillsynstid	4 570 + 410 timmar administratör	3 800 + 410 timmar administratör	
<i>Tillgänglig tillsynstid är 3 800 timmar samt att 50 % av myndighetsuppgifter utförs av administratör</i>			

Nedprioriteringar

Det finns flera områden som det vore önskvärt att arbeta mer med inom miljö- och hälsoskyddsområdet men nämndens bedömning är att den tillsyn som är planerad är tillräcklig. Då den händelsestyrda tillsynen är svår att påverka kan följden att planerad tillsyn inte kommer att hinnas med. Det får hanteras i den uppföljning som kommer att ske kvartalsvis.

Inom tillsynsområdet rökfria miljöer kommer nämnden inte att hinna med separat tillsyn inom området utan kommer vid den ordinarie tillsynen väva in viss tillsyn med utgångspunkt i Tobakslagen, liksom radontillsyn vävs in i planerad tillsyn av hyresbostäder.

Det bedöms heller inte finnas tid att genomföra inventeringar av miljöfarliga verksamheter och hälsoskyddsobjekt under 2023. Konsekvenserna om tillsyn inte hinner utföras är så klart omfattande på lång sikt. Det kan påverka enskilda näringsidkare, besökare på verksamheter och offentliga lokaler direkt. Även miljön i kommunen kan påverkas av bristande avfallshantering eller kemikaliehantering redan på kort sikt. Miljö- och byggförvaltningens erfarenhet av utebliven tillsyn eller besök med för långa intervall är att det leder till en negativ inverkan på verksamheternas egenkontroll inom samtliga tillsynsområden, d.v.s. inom både miljöskydd och hälsoskydd.

24. Samverkan

Miljöenheten deltar i olika former av samverkan med andra kommuner och med länsstyrelsen. Miljösamverkan Sydost är ett samarbete mellan kommunerna i länet och Gotland och länsstyrelsen. Handläggare från förvaltningen kan medverka i olika projektgrupper som planerar och genomför gemensamt beslutade projekt, eller så kan

förvaltningen delta i olika tillsynsprojekt som initierats av miljösamverkan Sydost. Syftet är dels att få samsyn i tillsynsarbetet, men även att mindre kommuner drar nytta av deltagande kommuners olika kompetenser.

25.Uppföljning och utvärdering av tillsynen

Tillsynen kommer att följas upp kvartalsvis och redovisa för miljö- och byggnadsnämnden. Vid årets slut utvärderar vi resultatet av tillsynen och om vi uppnådde önskad effekt. Vi tittar även på om kontrollmetoden behöver revideras eller ändras.

Bilaga 1. Behovsutredning, miljöbalkstillsyn

Bedömt behov av tillsyn. Tabellen redovisar antal verksamheter/objekt fördelade 2023–2025 samt antal timmar per objekt och område. En heltidstjänst beräknas utifrån 1 000 timmar planerad och händelsestyrd tillsyn.

	Styrd tillsyn	Antal	Uppskattat behov av tid per verksamhet (genomsnitt)	2023	2024	2025
Miljöskydd	B-verksamheter inkl IUUV	18	16	288	288	288
	C-verksamheter	30	6	180	180	180
	Köldmedier	78	2	156	156	156
Hälsoskydd	Förskolor, skolor, fritidshem	26	8	16	16	208
	Bassängbad	2	6	12	12	12
	Strandbad	13	4	50	50	50
	Stickande och skärande hygienisk verksamhet	60	4	8	8	240
Uppföljning	Uppföljande tillsyn			40	40	70
Summa	Styrd tillsyn miljöbalken			750	762	1 204

Händelsestyrd tillsyn

		Antal	Tid i genomsnitt	2023	2024	2025
Miljöskydd	Värmepumpar/bergvärme	16	4	64	64	64
Miljöskydd	Kemiska produkter (användning av växtskyddsmedel)	2	8	16	16	16
Miljöskydd	Cisterner Installera eller ta ur bruk	3	2	6	6	6
Miljöskydd	Förorenade områden (exploatering, § 28)	2	16	32	32	32
Miljöskydd	Nedlagda kommunala deponier	1	10	10	20	20
	Kushagsslätten/Muddern	1	100	100	100	50
Miljöskydd	Vattenskyddsområden- anmälan om åtgärder	2	8	16	16	16
Miljöskydd	Hushållsavfall (kompost)	25	2	50	50	50
Miljöskydd	Klagomål Nedskräpning	10	1	10	50	50
Miljöskydd	Klagomål miljöskydd	50	4	200	200	200
Miljöskydd	Hantering av olyckor			50	48	48
Miljöskydd	C- verksamheter Anmälan	10	16	160	160	160
Miljöskydd	Uppföljning slamtömning små avlopp			20	20	20
Miljöskydd	B-verksamheter yttrande			16	16	16
Miljöskydd	Sanering av mark eller byggnad (PCB)			20	20	20
Miljöskydd	Djurhållning detaljplanelagt område	1	4	4	4	4
Miljöskydd	Dispens spridning av gödsel			10	8	8
Miljöskydd	Bygg- och rivningsavfall			20	20	20

Miljöskydd	Anmälan tillstånd små avlopp (Hänsyn tagen till ökning av ärende utifrån inventering)	90	6	540	540	540
Hälsoskydd	Hälsoskydd nya verksamheter (anmälan § 38 FHM)	5	4	20	20	20
Hälsoskydd	Klagomål Hälsoskydd (tex bostäder)	4	10	40	40	40
Hälsoskydd	Radonmätningar	10	2	20	20	20
Hälsoskydd	Smittskydd			30	30	30
Naturvård	Dispens strandskydd	7	8	56	56	56
Summa	Händelsestyrd tillsyn			1510	1 516	1518

Tillsyn - myndighetsuppgifter

	2023	2024	2025
Uppdatering av register	40	40	40
Uppdatering rutiner och mallar	60	60	60
Rapportering till centrala myndigheter	100	100	100
Klagomål- obefogade	100	100	100
Miljösanktionsavgifter	8	8	8
Åtalsanmälningar	4	4	4
Samråd – miljö tillstånd	16	16	16
Yttrande	10	10	10
Begäran om nedsättning av avgift	8	8	8
Hantering av överklagade ärenden	16	16	16
Remisser	80	80	80
Uppdatera behovsutredning/ tillsynsplan	40	40	40
Revidering av taxa	20	20	20
Förbereda nämndsärenden	40	40	40
Information till allmänhet och VU	60	60	60
Frågor från allmänhet och VU	100	100	100
Kvalitetssäkring av beslut	20	20	20
Hantering provtagning enskilda brunnar/barnvattenprov	40	40	40
Yttrande vattenverksamhet	20	20	20
Miljöövervakning vatten	40	40	40
Miljöövervakning luft	20	20	20
Summa Myndighetsuppgifter	820	820	820

Behovsprioriterad tillsyn	Antal	Tid 2023
I prioriteringsordning		
Hyresbostäder	94	50
Dagvattenanläggningar	Okänt antal	?
Biltvättar	7	21
Små avlopp	1679	1000
Kemiska produkter tillsyn i butik	20	40*
Bensinmackar	6	24
Skjutbanor	3	18
Distribution av växtskyddsmedel	*	*
Sprängämnesprekursorer (kombineras i samband med kemiska produkter och växtskyddsmedel)	*	*
Summa prioritet 1:		1 052
Byggföretag	15	50
Förorenade områden - egeninitierad tillsyn	1	20
Lantbruk U-verksamhet	30	120
Motorbanor	2	12
Hästgårdar (fler än 10 hästar)	5	15
Tandläkare	3	20
Avfall livsmedelsverksamheter	10	20
Transport FA	10	20
Summa prioritet 2		277
Bilvårdsföretag	3	15
Däckverkstäder	5	15
Tillsyn strandskydd	Ca 5	40
Kosmetiska produkter	10	20
Vårdboenden	5	30
Samlingslokaler	10	20
Summa prioritet 3:		140
Plantskolor/Växthus	1	4
Avfall (andra verksamheter än B och C (massor)	Okänt	
Golfbanor	1	
Fastigheter inom vattenskyddsområden	Okänt	
Summa prioritet 4:		Okänt

Bilaga 2: Tillsynsplan – miljöbalken

Styrd tillsyn	Tid 2023
B, C och köldmedier	650
Hälsoskydd	100
Summa	750

Händelsestyrd tillsyn	Tid 2023
Miljöskydd inkl strandskyddsdispenser	1 400
Hälsoskydd	110
Summa	1 510

Myndighetsuppgifter/ tillsyn	Tid 2023
Summa	820

Behovsprioriterad tillsyn	Antal	Tid 2023
Hysesbostäder	94	40
Dagvattenanläggningar	Okänt	80
Bilverkstäder	18	72
Biltvättar	7	21
Små avlopp	1679	900
Bensinmackar	6	24
Summa prioritet 1, att genomföra 2023		Ca 1130

Bilaga 3: Kontrollplan livsmedelsverksamheter 2023-2025

Verksamhet	2023	2024	2025	Kontrollintervall år
Alstergården Restaurang & Festvåning	0	1	0	2
Alsteråskolan	1	1	1	1
Alvas Naturbete	0	1	0	2
Anettes Kakeri	0	1	0	2
Apotek Hjärtat	1	0	0	3
Apotek Kronan	1	0	0	3
Blomstermåla Folkets Hus Café	0	1	0	2
Blomstermåla Livs	0	1	0	3
Blomstermåla Åkeri	1	0	0	3
Butik Cillashem	0	1	0	3
Café I Det Enkla	0			2
Café Solhem	0	0	1	3
Caravan Club	1	0	0	3
Carinas Husman	1	1	1	1
Cedergrens Vattenverk	1	0	0	2
Circle K	0	1	0	2
Coop Blanka Ängar	0	1	0	2
Coop Blomstermåla	1	1	1	1
Coop Extra Mönsterås	2	1	1	0,7
Dämmans Dricksvattenanläggning	0			3
Dämmans Fyrplats	0			2
Ekåsa Servicehus Avd 2 St	1	1	0	2
Elevcafé Krungårdsskolan	0	1	0	2
Euroemilia	0	1	0	2
Finsjö Vattenverk	1	1	1	1
First Camp Oknö - Mönsterås	0	1	0	2
Fliseryds Förskola	1	0	1	2
Fliseryds Pizzeria	1	0	1	2
Fliseryds Förskola Ekoxen & Gräshoppan	0	1	0	3
Fliseryds Skola	1	1	1	1
Folkets Hus Evenemang	1	1	1	
Folkets Restaurang Pizz.	1	1	1	1
Frasses Hamburgare	0	1	0	2
Fritidsgården Play	0	1	0	3
Fritidsgården Tjena (Krungårdsskolan)	0	0	1	3
Fritidshem Jollen	0	1	0	3
Fritidshem Stinsen	0	0	1	3
Frukt Och Konfektyr	0	1	0	3

Förlig Wind	0	1	0	3
Förskola Blanka Ängars Väg	1	1	1	1
Förskolan Blomman	1	1	1	1
Förskolan Busfröet	1	1	1	1
Förskolan Eken	1	0	1	2
Förskolan Ettan	1	0	1	2
Förskolan Lammet	1	0	1	2
Förskolan Loket	1	0	1	2
Förskolan Nya Blomman	1	1	1	1
Förskolan Skutan	1	1	1	1
Förskolan Speldosan Och Bjälran	0	1	0	2
Naturförskola Oknö	0	0	1	3
Glada Kocken	1	1	1	1
Granelunds Cafe & Atelje	0	1	0	2
Hamnen Pizzeria	1	1	1	1
Hildegården Ek. Förening	0	0	1	3
Hildegården Vatten	0	0	1	3
Hjulet	0	1	0	2
Hotell Kronmunken	1	1	1	1
Höjdens Lågprishotell	0	1	0	3
Ica Nära Fliseryd	1	0	1	2
Ica Nära Ålem	1	1	1	1
Ica Supermarket Algots	2	2	2	0,5
Ifp Med Jackie Doohan	0	0	1	2
Juostna Handelsbolag	1	1	1	1
K. Elvingsson Ab	1	1	1	1
Kaffetorpets Foodtruck	0	1	0	2
Kaffetorpet Camping	1	0	1	3
Kebab-House	1	1	1	1
Krungårdsskolan	1	1	1	1
Livets Goda Ting	0	1	0	2
Ljungnäs Centrum	1	0	1	2
Ljungnässkolan	1	1	1	1
Mönsterås Mikrobryggeri Ab	1	1	1	1
Molto Bene	0	1	1	2
Mässen Södra Cell	1	1	1	0,5
Mölstadsskolan/Galaxen	1	0	1	2
Mönsterås Bed 6 Br.	0	1	0	3
Mönsterås Event Och Nöje Hb	0	1	0	3
Mönsteråsgymnasiet	1	0	1	2
Mönsterås Njutemåla Vatten	0	1	0	2
Nabbens Fisk O Del Ab	1	0	1	2
Nabbens Rökeri & Fisk Ab	1	1	1	1
Nelssons Café	1	0	1	2

Nick Sushi Hb	0	1	0	2
Nostalgia Af Oknö	1	0	1	2
Nydala Vattensamfälligh	0	1	0	3
Nygårds Herrgård	1	0	1	2
Nynässerveringen	1	1	1	1
Okq8	0	1	0	2
Parkskolan	1	1	1	1
Rayan Mat	0	1	0	2
Rrk Grill & Pizzeria (Parkgrillen)	0	1	0	2
Pizzeria Cleopatra	0	0	1	2
Pizzeria Estelle	0	1	0	2
Ppc-Gym	0	0	1	3
Praktik & Butik Kropp & Sjal	1	0	0	3
Preem Ålem	1	0	1	2
Prästkullens Servicehus	1	0	1	2
Prästkullens Träffpunkt	1	0	1	2
RESTAURANG & PIZZERIA I NABBEN	0	1	0	2
Rhodos Pizzeria	0	1	0	2
Rosas Hundcafé	0	0	1	3
Råsnäs Konfektyrer, Ab	0	0	1	3
Sandbäckshults Vattenverk	1	1	1	1
Skytteanska Skolan Lågstadiet	1	1	1	1
Solgården	1	1	1	1
Solhems Avdelningskök	1	1	1	2
Solhems Tillagningskök	1	1	1	0,5
Strandfiket	1	1	1	1
Sågmässen Södra Cell	0	1	0	2
Södra Cell Vattenverk	1	1	1	1
Sörgårdens Behandlingshem Ab	1	0	1	2
Tekniska/Fastavd Matdistr	0	1	0	2
Matöppet TIMMERNABBEN	1	1	0	2
Thai Chilli	1	1	1	1
Tillingseskolan	1	1	1	1
Timmernabbens If	0	0	1	3
Timmernabbens Karamell	1	0	0	3
TORSHAGA AVDKÖK 7 ST T	1	0	1	2
Torshaga Servicehus	1	1	1	1
Tålebo Gårdshandel	0	0	1	3
VASS (Oknö Krog)	1	1	1	1
Vattenpalatset	0	0	1	3
Villa Löfström	0	0	1	3
Zahra Butik	0	1	0	2
Ålems Kött	0	1	0	2
Ålems Pizzeria	1	1	1	1

Åshaga Avdkök 6 St	0	1	0	2
Åshaga Servicehus	1	1	1	1
Älgerums Pizzabutik	1	1	1	1
Ödängla Va-Sam.För.	1	0	1	3
Örtotekets Lager	0	0	1	3
Antal kontroller. Tid per kontroll 4-8 h	75	86	81	

Behovsutredning och tillsynsplan 2023-2025

Bilaga 2

Kontrollplan Livsmedel

Fastställd av miljö- och byggnadsnämnden den 15 december 2022 § X173 /

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning.....	1
Mål för myndigheterna i livsmedelskedjan.....	1
Gemensamma effektmål för myndigheterna i livsmedelskedjan.....	1
Gemensamma effektmål.....	2
Operativa mål.....	2
Ansvarsfördelning inom livsmedelskontrollen.....	3
Behörig central myndighet.....	3
Behörig myndighet för kontrollen	4
Ansvarsfördelning mellan de behöriga myndigheterna	4
Ansvarsfördelning inom den behöriga myndigheten	4
Samordning	4
Samordning mellan behöriga myndigheter	4
Samordning inom behöriga myndigheter	5
Delegering av uppgifter inom den offentliga kontrollen	5
Befogenheter och resurser för kontrollen	5
Bisysslor och jäv	5
Kontrollpersonal och utrustning	5
Personal, resursinventering	5
Utrustning.....	5
Finansiering av kontrollen.....	6
Kompetenskrav och utbildning	6
Organisation och utförande av kontrollen.....	6
Registrering av kontrollobjekt.....	6
Rutiner för utförande av kontroll.....	6
Provtagning och analys	7
Rapportering av kontrollresultat.....	7
Öppenhet i kontrollen.....	7
Sanktioner – åtgärder vid bristande efterlevnad av lagstiftningen	7
Uppföljning och utvärdering av kontrollen.....	8
Uppföljning.....	8
Konsekvensbeskrivning	8
Revisioner.....	8
Verifiering.....	8
Beredskap.....	9
Flerårig kontrollplan.....	9

Sammanfattning

Den här kontrollplanen är den operativa kontrollmyndighetens beskrivning av hur de krav som ställs på offentlig kontroll inom livsmedelskedjan uppfylls av myndigheten. Kraven finns bland annat i förordning (EU) 2017/625 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd och växtskyddsmedel. I Mönsterås kommun är det miljö- och byggnadsnämnden som utför den offentliga kontrollen av livsmedel och animaliska biprodukter.

Sammantaget omfattar kontrollen totalt 130 livsmedelsanläggningar inklusive dricksvattenanläggningar. Kontrollen baseras på riskklassningen av livsmedelsanläggningarna och utförs enligt Livsmedelsverkets vägledningar. Resursbehovet för kontrollåret 2023 är 600 timmar för livsmedelskontroll inklusive dricksvattenkontroll. Utförda beräkningar tyder på ett tillgängliga resurser för kontroll räcker för att täcka behovet kontroll under 2023. Resursbehovet för år 2024 och framåt är däremot svårt att förutspå då nya förutsättningarna som kommer med ny modell för riskklassning av verksamheter. En årsarbetskraft beräknas motsvara 1 000 timmar tillgänglig kontrolltid.

Planen innebär att ca 75 livsmedels- och dricksvattenanläggningar ska kontrolleras under år 2023. Utöver det tillkommer kontroll av nya anläggningar, som uppgår till ca 20 stycken. Under år 2023 kommer vi delta i projekt som initieras av Miljösamverkan Sydost och Livsmedelsverket. All övrig tillgänglig tid kommer läggas på kontrollen och implementering av ny modell för riskklassning. Fokusområden som kontrolleras varierar för varje år och under en 5-årsperiod ska alla för anläggningen relevanta lagstiftningsområden varit aktuella för kontroll.

Mål för myndigheterna i livsmedelskedjan

Livsmedelskedjan omfattar livsmedel, foder, djurhälsa, djurskydd och växtskydd.

Gemensamma mål för myndigheterna inom livsmedelskedjan är att:

- Konsumenterna får säkra livsmedel inklusive dricksvatten. Informationen om livsmedlen är enkel och korrekt.
- De livsmedelsproducerande växterna och djuren utgör inte någon allvarlig smittorisk.
- Verksamhetsutövarna i livsmedelskedjan får råd och service.
- De samverkande myndigheterna tar ett gemensamt ansvar.

Gemensamma effektmål för myndigheterna i livsmedelskedjan

Nationella övergripande mål

- Konsumenterna får säkra livsmedel inklusive dricksvatten, som är producerade och hanterade på ett acceptabelt sätt. Informationen om livsmedlen är enkel och korrekt.
- De livsmedelsproducerande växterna och djuren är friska och utgör inte någon allvarlig smittorisk.
- Verksamhetsutövarna i livsmedelskedjan får råd, service och kontroll med helhetssyn som underlättar deras eget ansvarstagande.
- De samverkande myndigheterna tar ett gemensamt ansvar för hela livsmedelskedjan, inklusive beredskap.

Gemensamma effektmål

Effektmålen utgår från fyra fokusområden; Säkert dricksvatten, mikrobiologiska risker, kemiska risker och information i livsmedelskedjan.

- För att få säkert dricksvatten måste de negativa hälsoeffekterna orsakade av kemiska och mikrobiologiska ämnen i dricksvatten minska.
- Minska antalet livsmedelsburna sjukdomar med fokus på campylobakter, listeria, ehec/vtec och norovirus.
- Minska hälsoeffekterna till följd av miljöföroreningar (fokus dioxiner och PCB), tungmetaller och mykotoxiner i livsmedelskedjan.
- Information om livsmedel och om livsmedelsproducerande djur och växter kan säkerställas genom hela livsmedelskedjan.

Operativa mål

De operativa målen 2023 – 2025, se bilaga 1, fokuserar på den kontroll som rör livsmedel som är baslivsmedel, som konsumeras av känsliga grupper som barn och äldre eller som är förknippade med kända säkerhets- eller redlighetsproblem. Miljö- och byggnadsnämnden kommer att ta fram en anpassad plan för vilka mål som är aktuella för kommunernas verksamheter under år 2023.

Operativa förutsättningar för effektiv kontroll

Myndighetsmålen beskriver vissa operativa förutsättningar för en fungerande livsmedelskontroll.

- Alla kontrollmyndigheter har en plan för livsmedelskontrollen inom sitt område för att utföra kontroll i tillräcklig omfattning.
- Alla kontrollmyndigheter planerar och utför kontroll med fokus på de största hälsoriskerna och på det som på ett avgörande sätt kan vara vilseledande för konsumenterna.
- Alla kontrollmyndigheter har rätt kompetens för att upptäcka avvikelser och bedöma dess risker.
- Alla kontrollmyndigheter använder de kontrollmetoder som är bäst lämpade för att upptäcka avvikelser inom de områden man kontrollerar.
- Alla kontrollmyndigheter vidtar de åtgärder som är nödvändiga så att de avvikelser som upptäckts i kontrollen åtgärdas inom utsatt tid samt följer sedan upp (verifierar) att avvikelser åtgärdas.

Mål

Under år 2023 beräknas att 81 livsmedels- och dricksvattenanläggningar kontrolleras. Utöver det tillkommer kontroll av nya anläggningar, som uppgår till ca 20 stycken, se bilaga 2.

Resursbehovet för kontrollåret 2023 är 600 timmar för livsmedelskontroll och dricksvattenkontroll.

Behovet för 2023 års livsmedelskontroller ökar mot tidigare år då fler verksamheter ska besökas eftersom färre besök gjordes på plats 2021 och 2022 på grund av pandemin och att samtliga anläggningar ska få nya riskklassningsbeslut under året.

Inriktningsmål

- Alla led i kedjan och alla relevanta krav i lagstiftningen kontrolleras regelbundet med avseende på säkerhet och redlighet
- Kontrollen är riskbaserad, både när det gäller säkerhet och redlighet
- Avvikelse ska förebyggas och upptäckas
- Konstaterade avvikelser ska följas upp för att säkerställa att bristerna har åtgärdats
- Vid behov fattas beslut om sanktioner för att säkerställa att brister åtgärdas
- Strategiska mål
- Varje år upprättas en kontrollplan för livsmedelskontrollen som följs upp kvartalsvis under kontrollåret.
- Kontrollen är riskbaserad och de större anläggningarna får kontroll varje år.
- Avvikelse vid kontroll följs upp och vid behov (uppenbar risk) används sanktioner såsom föreläggande, förbud, omhändertagande och/eller stängning.

Livsmedelsgruppens övriga nyckeltal

- 100 % av planerad kontroll ska genomföras
- Andel oanmälda kontroller ska vara mer än 60 % (gäller inte dricksvattenkontroll)
- Andel föreläggande, stängning/totalantal kontroller
- Antalet beslut om sanktionsavgift
- Antal klagomål
- Antal timmar för uppföljande kontroll
- Antal RASFF
- Antal registreringar av nya verksamhet

Ansvarsfördelning inom livsmedelskontrollen

Laghänvisning: Artikel 4 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet.

Behörig central myndighet

Den centrala kontrollmyndigheten är, enligt 18 § i Livsmedelsförordningen (2006:813), Livsmedelsverket. Livsmedelsverkets uppgift är att i konsumenternas intresse arbeta för säkra livsmedel, redlighet i livsmedelshanteringen och bra matvanor.

Livsmedelsverket ska även:

1. utarbeta regler inom livsmedelsområdet,
2. utöva offentlig kontroll enligt livsmedelslagen samt leda och samordna livsmedelskontrollen,
3. verka för en effektiv och likvärdig livsmedelskontroll i hela landet,
4. verka för att exporterande livsmedelsföretag uppfyller sådana särskilda krav som mottagarlandet kan ställa,
5. bedriva undersökningar om livsmedel och matvanor samt utföra analyser, utveckla metoder och utföra riskvärderingar på livsmedelsområdet,
6. vara nationellt referenslaboratorium inom sitt verksamhetsområde,
7. informera konsumenter, företag och andra intressenter i livsmedelskedjan om gällande regelverk, kostråd och andra viktiga förhållanden på livsmedelsområdet,
8. medverka i genomförandet av politiken för regional tillväxt,

9. samordna frågor som rör spädbarnsnutrition inklusive amning,
10. ha ett särskilt sektorsansvar för miljömålsarbetet, samt
11. främja konsumenternas, särskilt barns och ungdomars, förutsättningar att göra medvetna val avseende hälsosam och säker mat.

Dessutom har Livsmedelsverket ansvar för samordning av dricksvattenfrågor samt planering av kris- och beredskapsplaner avseende dricksvatten- och livsmedelsförsörjning.

Jordbruksverket är också en central kontrollmyndighet, enligt "Lag (2006:805) om foder och animaliska biprodukter". Jordbruksverkets uppgifter är att

1. säkerställa ett gott djurhälsotillstånd hos djuren i människans vård 9(21)
2. förebygga spridning av och bekämpa smittor hos djur i människans vård,
3. säkerställa ett gott djurskydd,
4. för sin del av livsmedelskedjan (primärproduktion) verka för säkra livsmedel och konsumenthänsyn.

Behörig myndighet för kontrollen

De behöriga kontrollmyndigheterna för livsmedelskontroll (undantaget primärproducenter) i Mönsterås kommun är Livsmedelsverket och miljö- och byggnadsnämnden, enligt 11 § Livsmedelslagen (2006:804).

Ansvarsfördelning mellan de behöriga myndigheterna

Sveriges fleråriga kontrollplan för livsmedelskedjan beskriver Sveriges kontrollorganisation och ansvarsfördelning mellan myndigheter. Ansvaret för den offentliga kontrollen av livsmedelsanläggningar i Sverige fördelas enligt 23 § i Livsmedelsförordningen (2006:813) mellan Livsmedelsverket, länsstyrelserna och de lokala kontrollmyndigheterna. Av 23 § framgår det vilken myndighet som prövar frågor om godkännande och registrering av livsmedelsanläggningar och enligt 25 § i nämnda förordning ska den myndighet som prövar godkännandet av en anläggning eller registrerar anläggningen utöva kontrollen över verksamheten i anläggningen.

Ansvarsfördelning inom den behöriga myndigheten

Miljö- och byggnadsnämndens delegationsordning 2022-10-16, § 128/22.
Delegationsordningen granskas varje år och revideras vid behov.

Vidaredelegationen till handläggare beslutad 27 juni 2022. MBN 2022/586 av miljö- och byggchefen.

Samordning

Laghänvisning: Artikel 27.4 och 27.5 förordning (EG) 834/2007, Artikel 4.2, 5.5 och 28.1 förordning (EU) 2017/625

Samordning mellan behöriga myndigheter

Samordning mellan behöriga myndigheter, som t.ex. Livsmedelsverket, Jordbruksverket, Läkemedelsverket, Smittskydd region Kalmar län och länsstyrelsen sker regelbundet och vid

behov. Dessutom sker samordning mellan Kalmar läns kommuner genom Miljösamverkan Sydost och genom de länsmöten som länsstyrelsen ordnar. Där diskuteras bl.a. samsynsfrågor för att få likvärdig bedömning vid livsmedelskontroll.

Samordning inom behöriga myndigheter

Livsmedelsinspektören varje vecka möten där bl.a. aktuella ärenden och frågeställningar inom livsmedelskontrollen kan lyfts med kollegor som jobbar med miljöbalken. När det gäller smittskyddsfrågor sker samverkan med miljö- och hälsoskyddsgruppen. Viss samverkan sker inom förvaltningen för serveringstillstånd och bygglov.

Delegering av uppgifter inom den offentliga kontrollen

För närvarande är det enbart inom området ekologisk produktion och ekologiska livsmedel som uppgifter i den offentliga kontrollen är delegerade till särskilda kontrollorgan. Delegering sker i enlighet med art. 27.4 och 27.5 i förordning (EG) nr 834/2007 med hänvisning till art. 29 i förordning (EU) 2017/625. artikel 28 i förordning (EU) 2017/625. 11(21)

Befogenheter och resurser för kontrollen

Laghänvisning: *Artikel 9 i förordning (EU) 2017/625 Kontrollmyndighetens befogenheter*

Enligt 11 § Livsmedelslagen (2006:804) ska offentlig livsmedelskontroll utövas av Livsmedelsverket, länsstyrelserna, andra statliga myndigheter och kommunerna. En kommuns uppgift skall fullgöras av miljö- och hälsoskyddsnämnden. Kontrollmyndigheten har, enligt 20 § Livsmedelslagen (2006:804), rätt att få tillträde till lokaler tillhörande en livsmedelsanläggning samt rätt att begära in de handlingar som krävs för livsmedelskontrollen. Enligt förordning ((EU) 2017/625 artikel 138.1 har myndigheten rätt att vidta åtgärder vid bristande efterlevnad.

Bisysslor och jäv

I Mönsterås kommun finns riktlinjer för anställdas bisysslor och för jäv. För att säkerställa opartiskhet på alla nivåer enligt artikel 5.1b förordning (EU) 2017/625. En av åtgärderna för att undvika intressekonflikt (jäv) är att kollega från annan kommun eller förvaltningschefen deltar vid inspektioner.

Kontrollpersonal och utrustning

Personal, resursinventering

Utförda beräkningar visar att personalresurserna är tillräckliga jämfört med behovet under år 2023. Resursbehovet för år 2024 och framåt är däremot svårt att förutspå fullt ut under de nya förutsättningarna som kommer. En årsarbetskraft beräknas motsvara 1 000 timmar tillgänglig tid. Resurser inför 2023 års kontroll av livsmedel och dricksvatten (utom enskilda vattentäkter) utgörs av ca 800 timmar.

Utrustning

Livsmedelsinspektören har tillgång till tjänstebil. Till livsmedelskontrollen finns kalibrerade termometrar för temperaturkontroll, skyddskläder i form av rock, mössa och skoskydd samt utrymme för kyl- och frysförvaring av livsmedelsprover. Kontorets termometer skickas på kalibrering vartannat år till Rise. För förvaring av omhändertagna livsmedel finns en kyl och en frys på förvaltningens kontor. Vid större mängder får detta lösas. I första hand väljs dock

alltid att lägga ett saluförbud och förhindra utsläppande på marknaden, genom att dokumentera antal förpackningar och/eller genom att tejpa runt livsmedelspartiet.

Finansiering av kontrollen

Livsmedelskontrollen finansieras med årlig avgift och avgift för registrering. Kontrollfrekvensen som tillämpas under år 2023 baseras på den tidigare riskklassade kontrolltiden. I de fall där uppföljande kontroll utförs tas extra kontrollavgift ut för faktisk nedlagd tid. Vilka avgifter som får tas ut regleras i förordning (2021:176) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel. Timtaxan har beräknats enligt SKL:s vägledning och baseras på kriterierna enligt bilaga IV i förordning (EU) 2017/625. Ny riskklassningsmodell är på väg att börja gälla från år 2024 vilket kommer att påverka kontrollfrekvensen för livsmedelsanläggningarna.

Kompetenskrav och utbildning

Livsmedelsinspektören har grundläggande utbildning i livsmedelslagstiftningen. Övriga genomgångna kurser och utbildningar finns beskrivna i miljö- och byggförvaltningens samlade utbildningsdokument för samtliga handläggare. Utbildningsplanen för livsmedelsinspektörerna är att delta i relevanta utbildningar som anordnas av Livsmedelsverket och hos andra aktörer.

En kompetensförsörjningsplan, som uppdateras varje år, finns dokumenterad.

Organisation och utförande av kontrollen

Laghänvisning: *Artikel 11, 12, 13 och 14 och 34 i förordning (EU) 2017/62*

Registrering av kontrollobjekt

Miljö- och byggförvaltningen använder ärendehanteringssystemet EDP Vision för registrering och övrig diarieföring av det löpande arbetet som utförs. Vid varje kontrollbesök sker en avstämning av att befintliga registrerade uppgifter, avseende företag och verksamhet, är aktuella.

Prioriteringar inom kontrollområdet – riskbaserad kontroll

Riskklassning sker utifrån erfarenhet och risk. Nya verksamheter kontrolleras oftast inom 2 veckor efter start.

En specificerad kontrollplan som inkluderar MSO- projekt och operativa mål för aktuellt kontrollår kommer tas fram. Kontrollplanen följs upp kvartalsvis.

Rutiner för utförande av kontroll

I den planerade kontrollen utförs både oanmälda och föranmälda kontroller. Den första kontrollen av en ny anläggning oftast föranmäld. Övriga kontroller sker i möjligaste mån oanmälda. I första hand följer vi de vägledningar som Livsmedelsverket ger ut. Utöver dessa har vi upprättat flera rutindokument och checklistor för att få en samsyn. Vid första besöket på en anläggning gör vi en anmäld revision, där hela systemet för egenkontroll, lokalen samt kompetensen inom företaget granskas. Vid övrig kontroll kontrolleras olika anläggningstyper utifrån specifikt fokusområde, t.ex. specialkost på förskolor eller spårbarhet på restauranger. Till viss del utförs kontrollen i projektform där projekten initieras av miljösamverkan Sydost

eller Livsmedelsverket. Under år 2023 kommer dock inga egna projekt att bedrivas för att kunna fokusera på att utföra samtliga kontroller och implementera ny riskklassning.

Kontroll av rengöring, temperaturövervakning och kritiska kontrollpunkter sker vid varje besök på samtliga anläggningar där dessa kontrollområden är relevanta. Under en femårsperiod ska samtliga relevanta kontrollområden för anläggningarna vara föremål för kontroll.

Provtagning och analys

Miljö- och byggförvaltningen har Eurofins som upphandlat laboratorium för livsmedelsanalyser och dricksvattenanalyser. Offentlig provtagning sker i huvudsak vid klagomål, misstänkt matförgiftning eller i projekt. Det finns en rutin med instruktioner och anvisningar vid misstänkt matförgiftning och för provtagning.

Rapportering av kontrollresultat

Resultatet av livsmedelskontrollen rapporteras i början av efterföljande år till miljö- och byggnadsnämnden. Myndighetsrapporteringen till Livsmedelsverket görs med hjälp av vårt ärendehanteringssystem EDP Vision. Livsmedelsverket vidarerapporterar sedan till EU-kommissionen.

Öppenhet i kontrollen

I Sverige regleras öppenheten i kontrollen framförallt av tryckfrihetsförordningen och offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). I korthet innebär det att alla myndigheter är skyldiga att föra register över de allmänna handlingar som finns hos myndigheten. Ett sådant register kallas vanligtvis för diarium. I diariet registreras uppgifter om dels de handlingar som kommer in till myndigheten, till exempel brev och ansökningar, dels de handlingar som upprättas vid myndigheten, till exempel beslut och kontrollrapporter. I diariet registreras både offentliga och hemliga handlingar. Vem som helst har rätt att begära att få se en handling som finns hos en myndighet. En allmän handling är vanligen också offentlig, det vill säga vem som helst får ta del av den. Vissa handlingar kan dock innehålla uppgifter som är sekretessbelagda, alltså hemliga. Detta ska prövas av myndigheten utifrån gällande lagstiftning när någon ber att få ut en handling. Alla inkomna, utgående och upprättade dokument digitalt registrerade i EDP Vision och arkiverade i ett digitalt arkiv. Dessa lämnas ut vid förfrågan efter sekretessprövning.

Sanktioner – åtgärder vid bristande efterlevnad av lagstiftningen

Laghänvisning: Artikel 137-139 i förordning (EU) 2017/625

Livsmedelsverkets vägledning om sanktioner används, tillsammans med rutin för livsmedelskontroll. Sanktioner i form av föreläggande, föreläggande med vite och/eller förbud vidtas då konstaterade avvikelser bedöms medföra hälsorisk för konsumenterna samt då avvikelser kvarstår från förra kontrollbesöket. Om det är uppenbar risk för människors hälsa eller konsumenterna vilseleds förbjuds delar av eller hela verksamheten, till dess avvikelserna åtgärdats. Innan beslut om förbud eller stängning fattas har livsmedelsinspektören samrått med förvaltningschef. Vid allvariga avvikelser men utan uppenbar risk beslutas om föreläggande med vite att åtgärda dessa avvikelser. Om avvikelser åtgärdas efter föreläggande eller förbud får företaget en rapport från uppföljande kontroll. Om avvikelserna inte är åtgärdade kan beslut om föreläggande med vite eller förbud/stängning fattas, tills dess åtgärder vidtagits. I de fall avvikelser av mindre allvarlighetsgrad

konstaterats, skrivs en kontrollrapport där avvikelserna specificeras. Dessa avvikelser kontrolleras extra noga vid nästa kontrolltillfälle.

Uppföljning och utvärdering av kontrollen

Laghänvisning: Artikel 4 i förordning (EU) 2017/62

Uppföljning

Kontrollplanen följs upp vartannat kvartal med avseende på de lokala målen. Uppföljning sker genom statistikuttag från EDP Vision minst 2 ggr per år.

- 100 % av planerad kontrolltid enligt detaljplanering ska genomföras
- Andel oanmälda kontroller ska vara mer än 60 % (gäller inte dricksvattenkontroll)
- Andel föreläggande, stängning/ totalantal kontroller
- Antalet beslut om sanktionsavgift
- Antal klagomål
- Antal timmar för uppföljande kontroll
- Antal RASFF
- Antal registreringar

Konsekvensbeskrivning

Om det vid uppföljning tredje kvartalet visar sig att kontrollplanen inte håller, kommer omprioriteringar att göras. Anläggningar med verksamhet som klassats som hög risk prioriteras, medan de med låg risk, t.ex. kiosker och matmäklare, kontrolleras i mån av tid eller i början av nästkommande år. Det finns också en liten möjlighet att omfördela arbetsuppgifter inom förvaltningen för att utföra livsmedelskontroll enligt planen.

Revisioner

Externa revisioner av Mönsterås kommuns livsmedelskontroll utförs av Länsstyrelsen i Kalmar län. Revisionen är en systematisk och oberoende undersökning för att avgöra om kommunens kontrollverksamhet och dess resultat överensstämmer med det som planerats, och om planeringen genomförts på ett sätt som ger effekt och är lämplig för att nå målen i förordning (EU) 2017/625.

Internkontroll utförs av förvaltningschef och extern revision görs på uppdrag av kommunfullmäktige anlitade revisorer, Öhrlings PWC. Livsmedelsinspektören gör, om tillfälle finns, gemensamma kontroller med inspektörer i andra kommuner för att öka samsynen och ger varandra feedback.

Verifiering

För att verifiera att livsmedelskontrollen har avsedd effekt stödjer vi oss på Livsmedelsverkets direktiv om hur vi ska följa upp att den offentliga kontrollens effekt. Det innebär att vi i slutet av året eller början av nästkommande år sammanställer resultat från att vi:

- Granskar våra lokala mål
- Granskar om kontrollen planeras riskbaserat
- Granskar uppföljning av kontrollplanen
- Granskar hantering av avvikelser
- Granskar kompetensförsörjning
- Granskar utförandet av kontrollen på plats hos företagen (gemensamma kontroller)
- Granskar och jämför kontrollrapporter

Utvärdering sker också i viss mån via Svenskt näringslivs ranking där livsmedelsföretag kan väljas ut. Resultaten av undersökningen lyfts vid handläggarmöten där de diskuteras samt utgör underlag för utveckling av personalens arbetsmetodik och bemötande av företagarna.

Livsmedelskontrollen omfattas av förvaltningens plan för intern kontroll.

Beredskap

Laghänvisning: *Artikel 5.1i och artikel 115 i förordning (EU) nr 2017/625 och LIVSFS 2005:21.*

Krav på myndigheternas beredskapsplaner inom livsmedelsområdet, regleras i 3 h § respektive 3 d § LIVSFS 2005:21. Myndigheten ansvar i en krissituation är att:

- arbeta förebyggande för att livsmedel, inkl. dricksvatten, som produceras är säkra
- spåra skadliga livsmedel och återta dem från marknaden
- se till att livsmedel som tas tillbaka från marknaden omhändertas och att orsaken utreds

Statliga myndigheter omfattas av förordning (2015:1052) om krisberedskap och bevakningsansvariga myndigheters åtgärder vid höjd beredskap, ska ha beredskapsplaner och en särskild krisorganisation för hantering av krissituationer. I förordningen anges i 1 § att "Bestämmelserna i denna förordning syftar till att statliga myndigheter genom sin verksamhet ska minska sårbarheten i samhället och utveckla en god förmåga att hantera sina uppgifter under fredstida krissituationer och inför och vid höjd beredskap". Det innebär att lokala kontrollmyndigheter inte omfattas av denna förordning och det mer omfattande beredskapsansvaret. Region Kalmar län har en epidemiberedskapsplan samt en utbrottslathund gemensamt för hela länet.

Livsmedelskontrollen har en central roll vid livsmedels- eller dricksvattenburna utbrott i kommunen och har ansvar för att omedelbart vidta de åtgärder som behövs för att spåra eventuell smitta och se till att den inte sprids. I förvaltningens arbete ingår att ta emot anmälningar om misstänkta fall av livsmedel- och dricksvattenburen smitta samt att utreda utbrotten (exempelvis genom att intervjua drabbade, genomföra inspektioner, ta prov på misstänkta livsmedel/dricksvatten och skicka för analys). Utredningsarbetet sker ofta i samverkan med Smittskyddregion Kalmar län. Livsmedelsverket ansvarar för den nationella vattenkatastrofgruppen VAKA.

Flerårig kontrollplan

I Sveriges fleråriga kontrollplan för livsmedelskedjan beskrivs hur den offentliga kontrollen av livsmedel, foder, djurhälsa, djurskydd och växtskydd sker. Kontrollplanen finns bl.a. på Livsmedelsverkets webbplats www.livsmedelsverket.se.

Bilaga 1 – Nationella operativa mål för livsmedelskontrollen 2022-2025

1. Mikrobiologiska och kemiska faror i färdanalys och beredning vid vattenverk
2. Säkerhet vid vattenverk och reservoarer
3. Nyckelhålsmärkning
4. Fet fisk från Östersjön
5. Ekologiska varor
6. Livsmedelsinformation vid e-handel
7. Handelsnormer för konserverad tonfisk och sardiner
8. Spårbarhet kött
9. Skyddade beteckningar
10. Allergena ingredienser hos grossister
11. Spårbarhet ägg
12. Aktörer som släpper ut honung på marknaden
13. Otillåtna växter och främmande ämnen i växtbaserade kosttillskott
14. Fusk med tonfisk
15. Plastprodukter med otillåtna naturmaterial
16. Glykoalkaloider i potatis
17. Kontaktmaterialverksamheter
18. Bladgrönsaker – bevattningsvatten och hygien vid odling
19. Opastöriserad mjölk
20. Nationell kontrollplanering primärproduktion